

Nislevgård Efterskole

ET ÅR PÅ EFTERSKOLE
- ET ÅR FOR LIVET

21. juni 2009

Evaluering af elevernes udbytte af undervisningen i skoleåret 2008/2009

For andet år i træk er der indsamlet dokumentation for elevernes faglige udvikling samt for deres forventninger til og vurdering af udbyttet af skoleåret på Nislevgård Efterskole. Eleverne har ved skoleårets start og afslutning besvaret et spørgeskema og gennemgået omfattende test af deres faktiske læse- og skrivefærdigheder med henblik på dokumentation af deres faglige, sociale og personlige udvikling i løbet af året.

Indhold

FORORD	2
TESTMATERIALE	4
Oversigt over anvendte test	5
FORVENTNINGER TIL RESULTATERNE	6
SELVVURDERING	7
LÆSERSELVVURDERING	12
SKRIVEØVELSE 20 MINUTTER	16
ORDLÆSNING	19
Almindelig danske ord (TL1 / Ordlæs 1)	19
Fremmedord (TL1 / Ordlæs 2).....	20
Ordlæs 2 – anvendt som sprogforståelsestest	21
IL-UNGDOM	22
Udvikling i læsning af fiktive tekster	22
Udvikling i læsning af non-fiktive tekster.....	25
STILLELÆSNING	28
Novelle	28
Artikel.....	29
DE TRE UNGER	31
EFTERSKRIFT	33

Nislevgård Efterskole. Et år på efterskole – et år for livet

FORORD

I august 2007 indledte Nislevgård Efterskole et toårigt projekt med henblik på udvikling af det faglige miljø på skolen. Projektet bestod af to dele: Den ene del havde til formål at understøtte videreudviklingen af undervisningen i de enkelte fag med særlig fokus på danskundervisningen og under særlig hensyntagen til, at alle eleverne har læse- og skrivevanskeligheder. Den anden del havde til formål at udarbejde dokumentation for elevernes faglige og personlige udvikling under efterskoleopholdet. En nærmere beskrivelse af hele projektet kan læses på vores hjemmeside: www.nislevgaard.dk. Pædagogisk konsulent Lis Pøhler har været ansat som projektleder for dette.

Denne rapport er den afsluttende rapport for projektet, og den knytter sig – ligesom evalueringsrapporten fra juni 2008 – til projektets anden del: dokumentation for elevernes faglige og personlige udvikling under efterskoleopholdet. Det er således nu muligt dels at beskrive denne årgangs faglige, personlige og sociale udvikling, dels at sammenligne denne årgangs resultater med tilsvarende resultater fra sidste årgang.

Årgang 2008/2009 bestod ved skoleårets start af 82 elever, heraf 30 andetårselever. I årets løb har tre elever forladt skolen, og tre nye elever er kommet til. Denne rapport er et forsøg på at dokumentere udviklingen for de 79 elever, som har gennemført hele skoleåret. Der er ingen kontrolgruppe tilknyttet denne undersøgelse. Rapporten kan således ikke give et billede af, om disse resultater er bedre eller ringere, end hvis eleverne var blevet undervist på en anden efterskole, eller hvis de var blevet i folkeskolen. Resultaterne kan alene sammenholdes med de tilsvarende resultater fra skoleåret 2007/08.

Rapporten er primært tænkt som et bidrag til lærernes evaluering af årets gang, men også til information for kommende forældre og elever og til andre interesserede. Desuden er det mit håb, at rapporten kan inspirere andre efterskoler til at gennemføre tilsvarende evaluering af egen praksis.

Dette års rapport har fået titlen *Et år på efterskole – et år for livet*. Ligesom sidste år er udtrykket hentet fra en af elevernes beskrivelse af et år på Nislevgård Efterskole (jf. afsnittet om Skriftligt udtryk – citat fra elev nr. 53). Et efterskoleophold har stor betydning for både elev og forældre – økonomisk såvel som personligt. Skal man kort konkludere på også denne årgangs udsagn, så har det været det hele værd.

Nislevgård den 8. juni 2009

Gert Niemann

forstander

TESTMATERIALE

Der er anvendt et omfattende testmateriale for at dokumentere elevernes udbytte af undervisningen på Nislevgård Efterskole. Det har været hensigten at udvikle et testbatteri, som dels kan anvendes af lærerne i forhold til planlægning og evaluering af undervisningen for den enkelte elev, dels at få et samlet billede af årgangens udbytte af undervisningen. Da skolens målgruppe er elever med omfattende læse- og skrivevanskeligheder, er hovedvægen i testningen naturligvis lagt på disse områder. Denne rapport angår alene evaluering af årgangens samlede udbytte. Lærerne har adgang til data om de enkelte elevers udbytte af undervisningen. Relevante konklusioner fra dette vil indgå i den elevudtalelse, som udarbejdes for hver enkelt elev ved skoleårets afslutning.

Der er desuden udarbejdet et spørgeskema, hvor eleverne angiver egen vurdering af standpunkt i de forskellige fag, dels beskriver kendskab til kompenserende hjælpemidler for elever med ordblindhed, dels angiver mere personligt relaterede forventninger til opholdet på efterskolen. Hver elev har brugt cirka to timer både ved skolestart og ved afslutningen af skoleåret til besvarelse af disse test.

Der er ændret i testbatteriet i forhold til skoleåret 2007/08, dels fordi nogle af de test, der blev anvendt første år viste sig ikke i tilstrækkelig grad at bidrage til forståelse af elevens forudsætninger for læsning, dels fordi der i løbet af skoleåret 2007/08 udkom nye individuelle læseprøver målrettet unge med læsevanskeligheder. På baggrund af resultaterne fra indeværende rapport vil lærerne have et endnu bedre grundlag for at udvælge et testbatteri, som på den ene side giver et nuanceret indtryk af den enkelte elevs forudsætninger ved skolestart og – afslutning, og på den anden side ikke tager mere tid af undervisningen end højst nødvendigt. Ikke alle elever er lige begejstrede for at blive testet. Mange er blevet testet mange gange i løbet af deres skoletid, og mange oplever stadig testsituationen som belastende. Som en af eleverne skrev:

Vi bliver testet for meget, og det hjælper ikke.

Elev nr.3¹

Og eleven har jo ret: Eleven bliver ikke bedre til at læse, skrive eller stave ved at blive testet. Men lærerne får et mere præcist grundlag at tilrettelægge undervisningen ud fra. De fleste elever har nu også taget testningen med ophøjet ro – eller måske som et nødvendigt onde? Under alle omstændigheder er det vigtigt at fastholde, at der ikke skal testes mere end højst nødvendigt.

Både for at undgå retestningseffekt og for at undgå unødigt trætning af andetårseleverne, blev testresultater fra maj/juni 2008 anvendt som udtryk for deres faglige, sociale og personlige forudsætninger ved starten af skoleåret 2008/2009. Andetårseleverne kunne således ved skoleårets "nøjes" med at gennemføre prøverne i IL-Ungdom og de to stillelæsningsprøver fra Folkeskolens Afgangsprøve, idet disse ikke indgik i testbatteriet for skoleåret 2007/2008.

¹ I rapporten er indsat en række citater fra forårets skriveøvelse, hvor eleverne skulle fortælle om deres tid på Nislevgård Efterskole. Eleverne er anonymiseret, men lærerne har naturligvis adgang til identifikation af eleverne.

Oversigt over anvendte test

1. Selvvurderingsskema udarbejdet i forbindelse med dette projekt og vedlagt som bilag 1 og 2
2. Læserselvurdering fra Jørgen Chr. Nielsen m.fl.: *LÆS5*, Dansk Psykologisk Forlag, 2000
3. Skriftligt udtryk - opgaven udarbejdet i forbindelse med dette projekt
4. Ordlæs 1, fra Jørgen Chr. Nielsen m.fl.: *TL-prøverne*, Dansk Psykologisk Forlag, 1998
5. Ordlæs 2, fra Jørgen Chr. Nielsen m.fl.: *TL-prøverne*, Dansk Psykologisk Forlag, 1998
6. Individuel prøve i skønlitterær tekst, fra Gert Gamby: *IL-Ungdom*, Dansk Psykologisk Forlag, 2007
7. Individuel prøve i fagtekst, fra Gert Gamby: *IL-Ungdom*, Dansk Psykologisk Forlag, 2007.
8. Jesper Wung-Sung: *Dårlige undskyldninger og gode historier* (Novelle), fra: Undervisningsministeriet: *Folkeskolens Afgangsprøve i læsning*, 2008
9. Weiss: *Sig farvel til barnet – og goddag til en teenager* (artikel), fra: Undervisningsministeriet: *Folkeskolens Afgangsprøve i læsning*, 2008
10. Jens Johansen m.fl.: *De tre unger*, Danmarks Pædagogiske Institut, 1994 (Kun de elever, for hvem teksterne i *Folkeskolens afgangsprøve i læsning* skønnedes at være for svære)

FORVENTNINGER TIL RESULTATERNE

Evaluering af skoleåret 2007/08 viste, at

- læsehastighed og læserigtighed er øget både ved højtlæsning og stillelæsning
- rigtighedsprocent ved besvarelse af spørgsmål til teksten er øget
- eleverne anvender flere ord i deres skrevne tekster
- eleverne skriver flere sætninger i deres tekster
- kendskab til og anvendelse af kompenserende it-hjælpemidler er øget.
- antallet af rigtigt læste opgaver i såvel Ordlæs 1 som Ordlæs 2
- elevernes personlige og socialt relaterede forventninger blev indfriet
- elevernes oplevelse af læselyst øges

Allerede efter første undervisningsuge i 2007/2008 bemærkede lærerne, at der på denne årgang var relativt mange (læse)fagligt dygtige elever. Samtidig var der en lille gruppe elever med meget svære læsevanskeligheder – så svære, at al undervisning måtte tilrettelægges ved brug af kompenserende hjælpemidler, oplæsning og samtale.

Det er mit sidste år på efterskole, og det er det bedste år. Når man har gået her i to år, kan man virkelig se forskellen på, hvordan andre personer gør det anderledes at være der.

Elev nr. 75

30 af de 82 elever, som afsluttede skoleåret 2007/08 på skolen, havde valgt at tage endnu et år på Nislevgård. Evalueringsrapporten fra 2007/08 viste, at der gennemsnitligt set ikke var forskel på det faglige niveau for første- og andetårseleverne. Af de 30 elever, som i 2008/09 er andetårselever, må forventes et lignende billede; 15 af eleverne var i 2007/08 blandt den (i forhold til højtlæsningsniveau) svageste tredjedel af årgangen, 9 af eleverne var blandt den (i forhold til højtlæsningsniveau) stærkeste tredjedel af årgangen. Det må således også forventes, at testresultaterne for andetårseleverne i 2008/09 gennemsnitligt set ikke afviger væsentligt for førsteårseleverne.

De fleste andetårselever giver udtryk for at have været glade for det ekstra år. men selv om man er glad for skolen, så kan man også glæde sig til at komme videre i uddannelsessystemet:

Jeg glæder mig bare sådan til at komme hjem, komme på teknisk skole og blive uddannet automekaniker og måske tage fodbold mere seriøst.

Elev nr. 65

SELVVURDERING

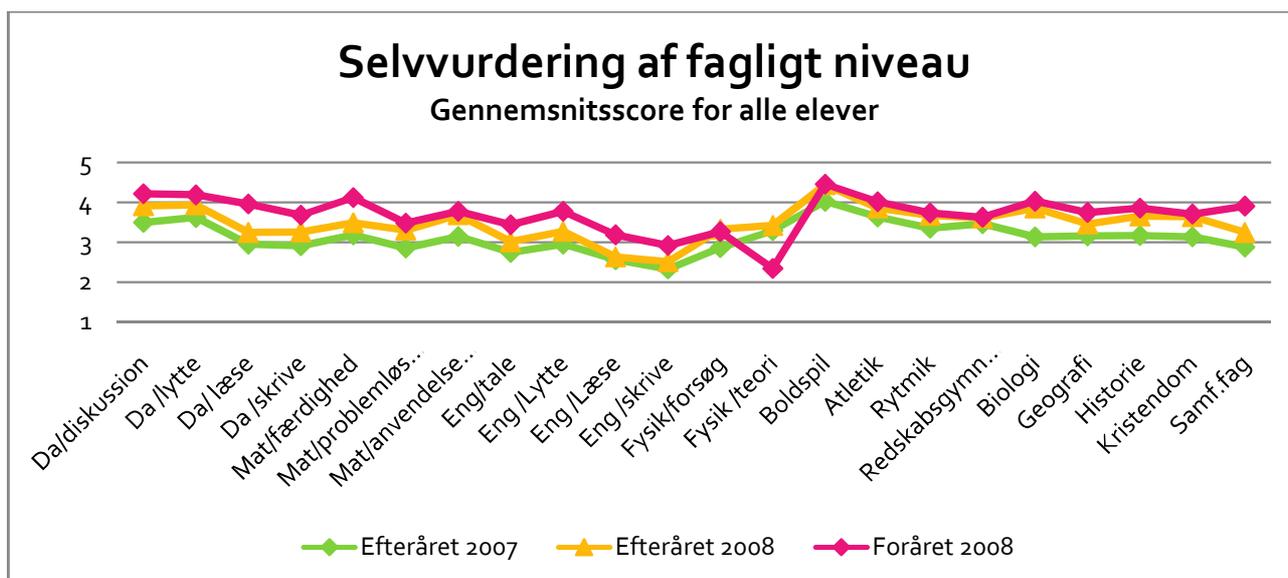
I august besvarede eleverne en række spørgsmål i et selvevalueringskema med henblik på at få et billede af:

1. Elevens vurdering af eget fagligt niveau i de enkelte skolefag
2. Elevens kendskab til og ønsker om brug af hjælpemidler
3. Elevens faglige, sociale og personlige forventninger til opholdet på efterskolen

I maj besvarede eleverne tilsvarende spørgsmål med henblik på at kunne give et billede af i hvor høj grad opholdet på efterskolen levede op til de forventninger, eleverne havde ved skoleårets start. Alle spørgsmål er læst højt for eleverne, således at besvarelsen ikke er afhængig af, om eleven selvstændigt kan læse spørgsmålet. Der var ingen tidsgrænse på besvarelsen. Selvvurderingskemaet består af tre dele.

Formålet med første del af Selvvurderingskemaet er at få et billede af, hvordan såvel de enkelte elever som gruppen som helhed vurderer eget fagligt niveau i forhold til kammeraterne. Eleverne har for hvert fag / del af fag angivet, hvordan de oplever egen præstation i forhold til kammerater (og "kammerater er ikke nøjere defineret).

FIGUR 1: SELVVURDERING AF FAGLIGT NIVEAU

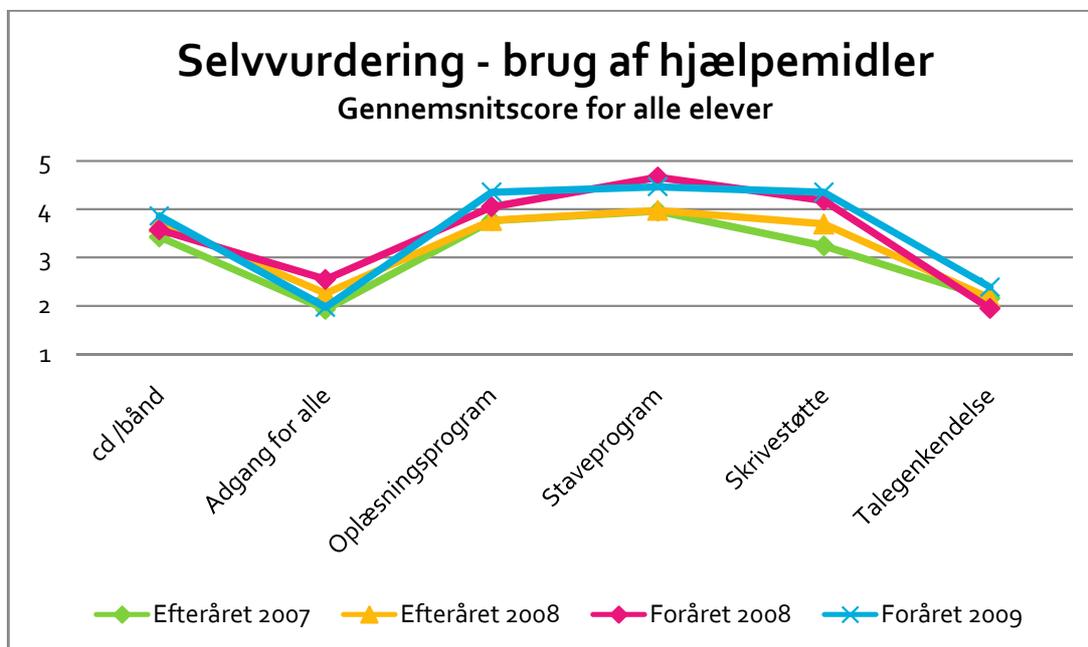
1= HAR IKKE HAFT FAGET, 2=MEGET SVÆRT, 3= SVÆRT, 4= SOM RESTEN AF KLASSEN, 5= LET.

Vurderingen er baseret på en sammenligning mellem egen præstation og kammeraternes. Besvarelsene er således udtryk for en *relativ* vurdering af egne faglige forudsætninger – det er en vurdering af egne forudsætninger i sammenligning med kammeraternes. Det er næsten ikke til at se forskel på besvarelsene for de to årgange, dog havde årgangen 2007/08, måske en lille tendens til ved skoleårets start at vurdere sig selv lidt ringere end årgang 2008/09. Men forskellen er marginal. Elevernes selvvurdering er øget i næsten alle fag og især i dansk, matematik og engelsk – eleverne har altså en generel oplevelse af at have forbedret det faglige standpunkt i årets løb. Fysik udgør dog en markant afvigelse fra dette billede - mere markant i 2008/09 end året før. Det er imidlertid ikke et

billede, der kommer bag på skolens lærere og ledelse, idet skolen først i de sidste seks uger af skoleåret rent faktisk havde et fysiklokale.

Den anden del af spørgeskemaet giver et billede af elevernes kendskab til digitale hjælpemidler. Begge gange er eleverne blevet spurgt, om de kender hjælpemidlet, om de bruger det, eller om de kunne tænke sig at lære at bruge det. Også her ses stor overensstemmelse mellem besvarelserne de to årgange imellem. De fleste elever vænner sig i løbet af skoleåret til at bruge både stave- og oplæsningsprogram, og især staveprogrammet bruges af langt de fleste elever ved skoleårets afslutning. Det er lidt underligt at relativt mange elever – både i 2008 og i 2009 – angiver, at de ikke kender *Adgang for Alle*. Programmet kan gratis downloades på alle computere², og gør det muligt for brugeren at få oplæst alle elektroniske tekster. Eleverne fra Nislevgård Efterskole vil typisk bruge lidt mere avancerede oplæsningsprogrammer i dagligdagen (fx CD-ORD eller Vital), hvilket kan være medvirkende årsag til, at de ikke kender til *Adgang for Alle*.

FIGUR 2: HOLDNING TIL BRUG AF KOMPENSERENDE HJÆLPEMIDLER

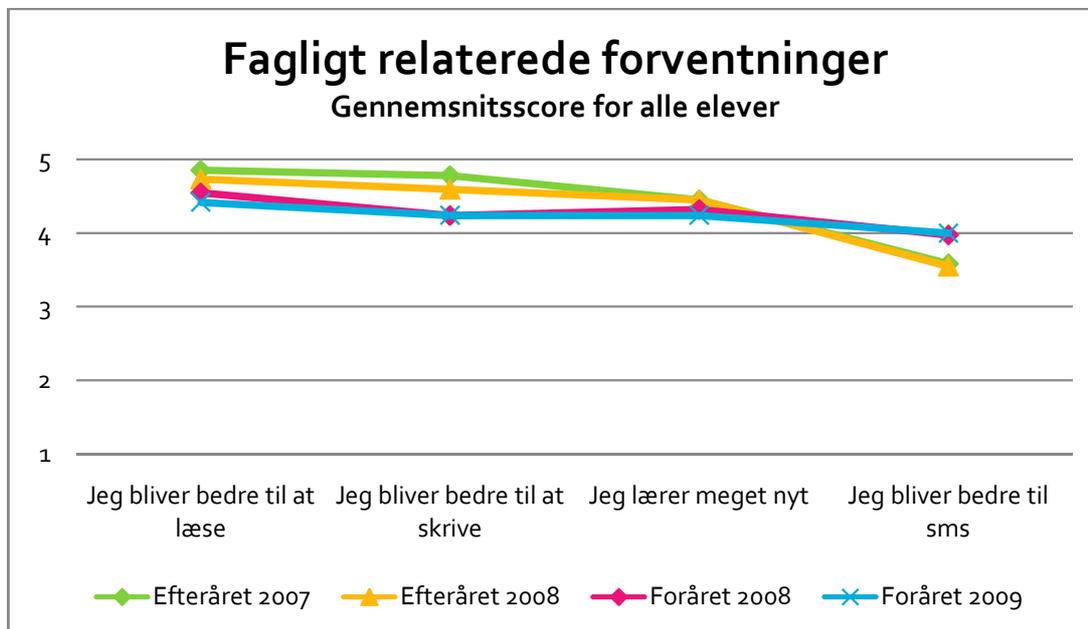
1= KENDER DET IKKE, 2= KENDER DET IKKE – MEN VIL GERNE PRØVE DET, 3= KENDER DET – MEN HAR IKKE HAFT BRUG FOR DET, 4= KENDER DET OG HAR TIDLIGERE BRUGT DET, 5= KENDER DET OG BRUGER DET.

I tredje og sidste del af skemaet vises elevernes faglige, sociale og personlige forventninger til efterskoleopholdet ved skoleårets start, og oplevelsen af hvorvidt disse er indfriet ved skoleårets afslutning. Spørgeskemaet fra efteråret er udformet sådan, at eleverne tager stilling til udsagn som fx "Jeg får venner", "Jeg lærer meget nyt", altså spørgsmål som kan give udtryk for deres forventning til opholdet, mens spørgsmålene i foråret sigter mod en vurdering af, hvad opholdet har givet. Udsagnene er derfor omformuleret til fx "Jeg har fået venner", "jeg har lært meget nyt". Hvis scoren i besvarelserne fra efteråret svarer til scoren i besvarelserne fra foråret kan det tages som tegn på, at eleverne har oplevet, at deres forventninger er indfriet. På en lang række områder ligger forårets besvarelser imidlertid over efterårets, hvilket kan tages som udtryk for, at forventningerne er mere

² www.adgangforalle.dk

end indfriet. På nogle områder er ligger forårets besvarelser under efterårets, hvilket kan tages som udtryk for, at forventningerne ikke helt er indfriet. Igen er det næsten ikke til at se forskel på de to årgangs besvarelser.

FIGUR 3: FAGLIGT RELATEREDE FORVENTNINGER

1= HELT UENIG, 2= UENIG, 3= VED IKKE, 4= ENIG, 5= MEGET ENIG.

Begge årgange har haft store forventninger til, at opholdet på Nislevgård Efterskole ville gøre dem bedre til at læse og skrive. Og for begge årgange viser det sig, at deres forventninger ikke helt er opfyldt. Der var *ingen* elever, som i den skriftlige evaluering af skoleåret (jf. side ■) gav udtryk for, at de var blevet ringere til at læse og skrive. Mange gav tværtimod klart udtryk for, at de oplevede, at de var blevet bedre:

Jeg kan se, at jeg har lært en masse ting: læse, skrive, engelsk, og det er fedt at kunne mærke, at man også kan det, som de andre, som man snakker med derhjemme, og det er rigtig dejligt.

Elev nr. 23

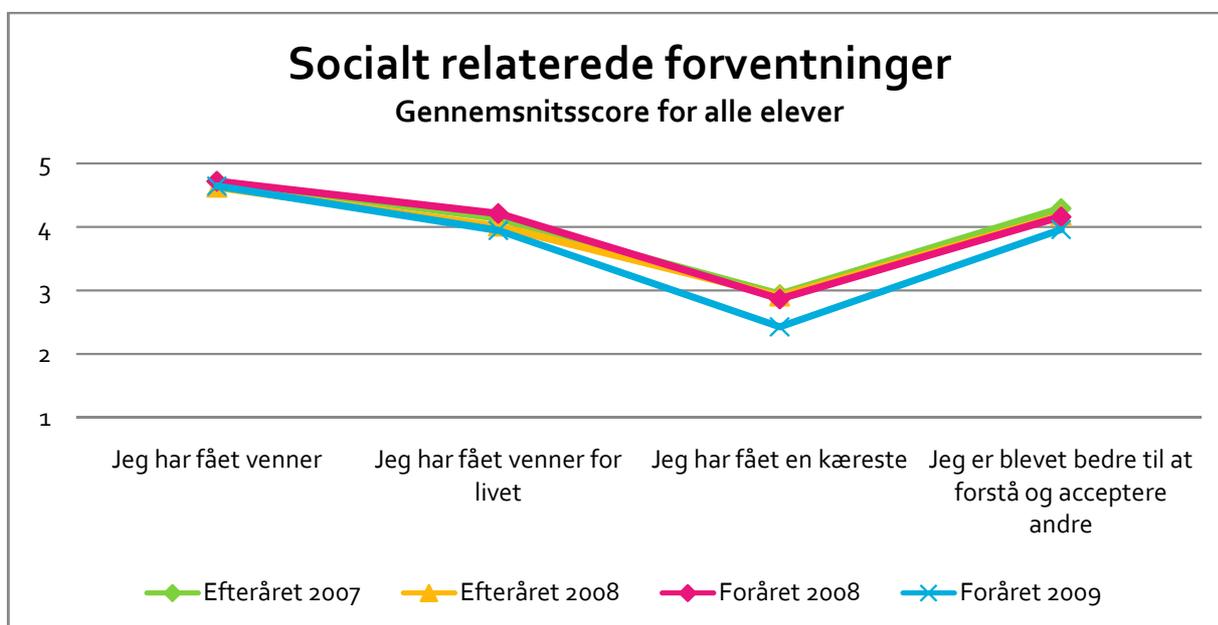
Måske møder nogle elever op på skolen med en forventning om, at deres læse- og skrivevanskeligheder en gang for alle forsvinder i løbet af et skoleår? Det er i givet fald en meget urealistisk forventning. Til gengæld havde eleverne ikke så store forventninger til, at de ville blive bedre til sms, men ved skoleårets afslutning har da alligevel oplevet en fremgang på det felt. Det er væsentligt i dag at kunne begå sig med sms-sproget og sms er jo en form for funktionel brug af skriftsproget, som også kan smitte lidt af på det "rigtige" skriftsprog:

Nislev vil aldrig forsvinde
det vil altid være et minde :³

Elev nr. 61

På de spørgsmål som vedrører de socialt relaterede forventninger ses, at denne årgangs besvarelser i foråret ligger en anelse under besvarelserne fra efteråret. Det er dog marginale forskelle – kun mht. at få kæreste ses en lidt større differencer. Der har åbenbart ikke været så mange amoriner i luften i 2008/09 som i 2007/08. Besvarelserne afspejler fint hovedindtrykket fra elevernes skriftlige vurdering af skoleåret: venskaber har (ligesom sidste skoleår) haft stor betydning for elevernes velbefindende. Men blandt eleverne i 2008/09 har der tilsyneladende været lidt flere konflikter eleverne imellem end besvarelserne fra 2007/08 gav indtryk af, dette til trods for at antallet af elever som forlod skolen i løbet af skoleåret var højere i 2007/08 end i 2008/09.

FIGUR 4: SOCIALT RELATEREDE FORVENTNINGER

1= HELT UENIG, 2= UENIG, 3= VED IKKE, 4= ENIG, 5= MEGET ENIG.

Hvis man skal kigge på noget af det, som ikke er så godt, er det nok noget af det uvenskab, der kan blive. Men man bliver næsten altid venner igen. Det ved jeg fra mig selv af.

Elev nr. 26

På det mere personlige plan ses nøjagtig samme tendens som i 2007/08: Eleverne starter på skolen med en forventning om at deres forbrug af tv, video, dvd og computerspil ikke forandres væsentligt, og når året er omme opdager de, at de faktisk bruger mindre tid på de dele. Om det er en positiv eller

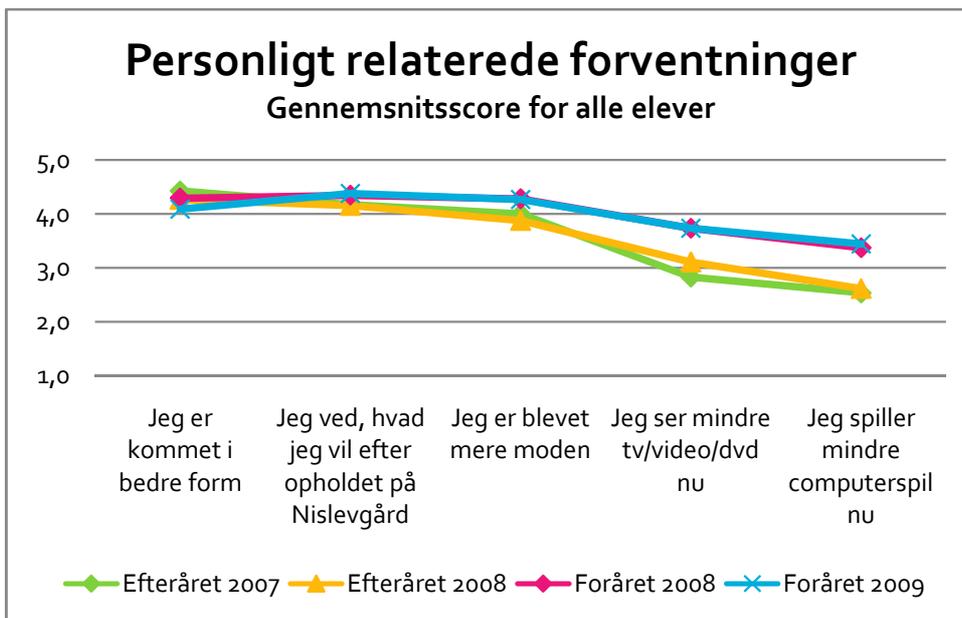
³ På sms-sprog betyder "(:)": en der fælder en tåre.

negativ udvikling er ikke til at svare entydigt på. De fleste lærere og forældre vil nok betegne det som en positiv udvikling. Om eleverne oplever det på samme måde er svært at sige.

Et motto på en efterskole efter min mund er at: Man kan ikke sidde stille, og lade tiden gå sin gang. Det er et godt motto, men nogle gange må man godt tage det roligt, og se film eller sådan noget, men ellers skal der være fart over feltet stort set hele tiden.

Elev nr. 78

FIGUR 5: PERSONLIGE FORVENTNINGER

1= HELT UENIG, 2= UENIG, 3= VED IKKE, 4= ENIG, 5= MEGET ENIG.

Jeg kan godt se, hvad året har gjort ved mig. Jeg har fået bedre kondi, er blevet bedre til at læse meget endda, jeg er blevet mere moden, men ikke moden nok til at begynde på en uddannelse.

Elev nr. 49

Eleverne oplever generelt, at de er blevet mere modne på det år, der er gået. Alt andet ville også have været mærkeligt. Om de oplever sig mere modne, end hvis de var blevet i folkeskolen er ikke til at sige. Efterskoleopholdet modner i sig selv – de skal pludselig til selv at tage ansvar for

Nu ved jeg, hvad jeg skal i fremtiden, at der er mange ting, man kan, selv om man ikke er den bedste i skolen. Jeg har også lært at skulle klare mig selv. Jeg har aldrig lært så meget, som jeg har gjort i de to år. Tak for det, I har gjort for mig.

Elev nr. 22

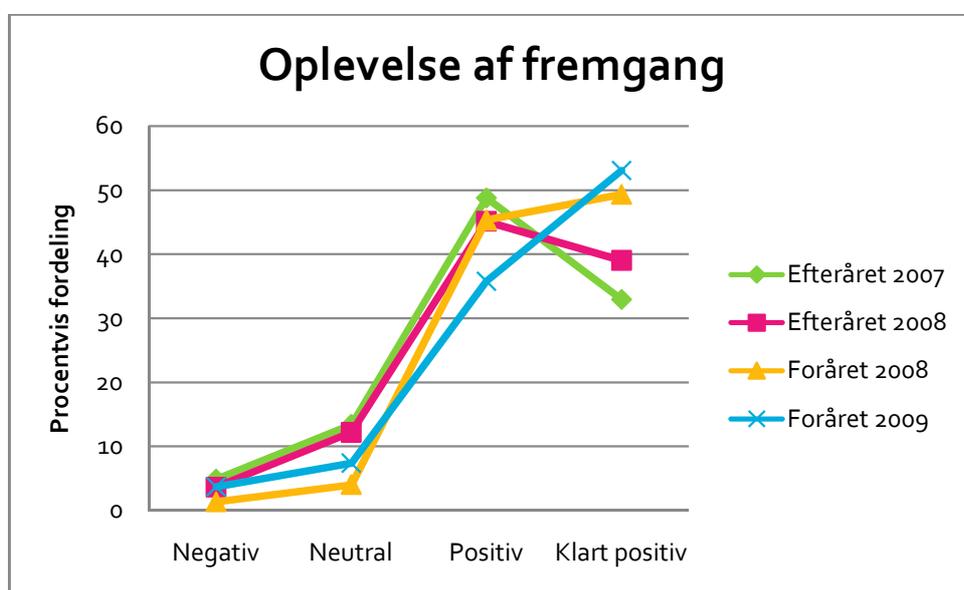
LÆSERSELVVURDERING

Eleverne har besvaret 33 spørgsmål, som tilsammen kan være med til at give et billede af deres oplevelse af sig selv som læser. De 33 spørgsmål kan fordeles i fire kategorier: oplevelse af fremgang i læsning (Figur 6), oplevelse af eget standpunkt (Figur 7), oplevelse af feedback (Figur 8) og oplevelse af læselyst (Figur 9). Tilsvarende spørgsmål blev stillet til årgang 2007/08, det er således muligt at sammenligne profilen for de to årgange.

Spørgsmålene er læst højt for eleverne. Besvarelsen er således ikke afhængig af, om eleven kan læse spørgsmålet eller ej.

Resultaterne bygger på besvarelser fra de elever, som gik på skolen på testtidspunktet – dvs. 82 elever i efteråret 2007, 75 elever i foråret 2008 og 81 elever i 2008/09 ved begge testninger.

FIGUR 6: LÆSERSELVVURDERING - OPLEVELSE AF FREMGANG

NEGATIV: 24-32 POINT, NEUTRAL: 18-23 POINT, POSITIV: 14-17 POINT, KLART POSITIV: 8-13

Der er i løbet af skoleåret sket et lille skred i positiv retning, idet der er lidt færre elever, som har neutral oplevelse af egen fremgang, og flere elever har positiv opfattelse af samme.

Jeg startede som et næsten ulæseligt menneske. Jeg kunne selvfølgelig godt læse, skrive og stave. men et år på Nislevgård Efterskole har hjulpet mig en del.

Elev nr. 34

Der er – som det ses – heller ingen nævneværdig forskel de to årgange imellem, dog er andelen af elever, som har en klart positiv oplevelse af egen fremgang ved skoleårets afslutning lidt højere for årgang 2008/09 end for årgang 2007/08, samtidig med at andelen af elever med negativ oplevelse også er lidt højere. Der er således en tendens til større polarisering af årgang 2008/09 end af årgangen før. Men igen er der altså kun tale om meget små forskudninger.

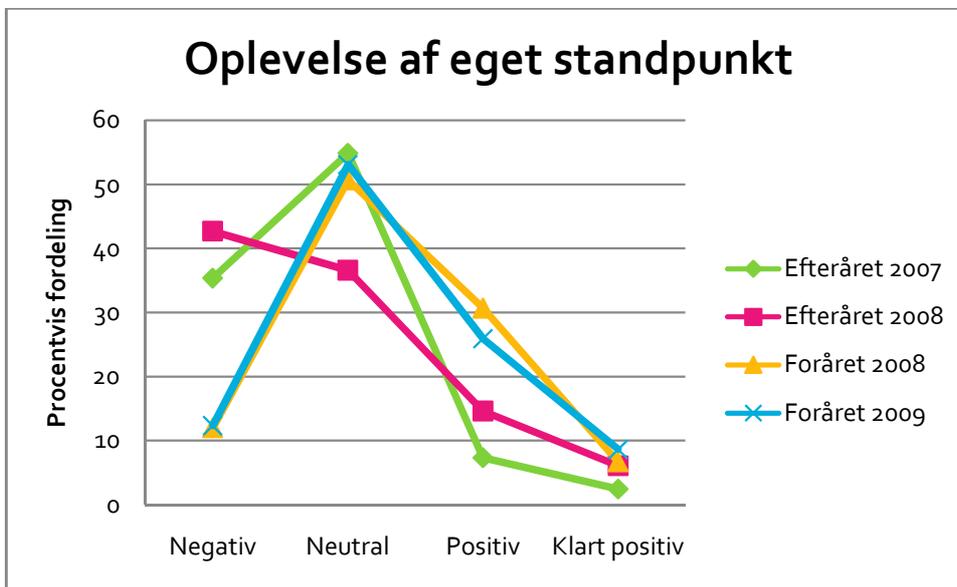
Kun en enkelt af de elever, som har en negativ oplevelse af fremgang, som har givet udtryk for dette – og eventuelle årsager til dette i den skriftlige evaluering af skoleåret:

På ordblindееfterskolen skal der være mere fokus på dansk, matematik og engelsk. Men det er der ikke nu, for så skal vi have (kristendom, geografi, samfundsfag, historie og biologi), og der bliver brugt mange timer på det, og det er efter min mening spild af tid. For vi er på efterskole for at lære at læse.

Elev nr. 3

Samme elev synes i øvrigt at undervisningsministeren skulle inviteres på besøg på Nislevgård Efterskole, så han kan se, hvordan man skal undervise ordblinde elever.

FIGUR 7: LÆSERSELVVURDERING. OPLEVELSE AF EGET STANDPUNKT

NEGATIV: 21-28 POINT, NEUTRAL: 16-20 POINT, POSITIV: 12-15 POINT, KLART POSITIV: 7-11

Den gennemsnitlige oplevelse af eget standpunkt for årgang 2008/09 mere positiv end for årgang 2007/08, alligevel er slutmønsteret stort set identisk. Kun 10 % af eleverne i 2007/08 havde positiv eller klart positiv oplevelse af eget standpunkt ved skoleårets start, hvorimod årgangen 2008/09 havde 20 % i samme kategorier. Eller sagt med andre ord 80-90 % af de elever, som starter på Nislevgård Efterskole, kommer ikke med en positiv oplevelse af eget standpunkt.

Opholdet på skolen har lært mig, at der ikke kun er noget dårligt ved at gå i skole, og man skal ikke give op, fordi man ikke er lige så god som alle andre.

Elev nr. 58

Man skal dog også være opmærksom på, at en negativ oplevelse af eget standpunkt for elevgrupper, svarende til Nislevgård elever, lige så godt kan være udtryk for en realistisk vurdering af egne forudsætninger, som det kan være udtryk for manglende tiltro til sig selv. Denne opgørelse giver ikke

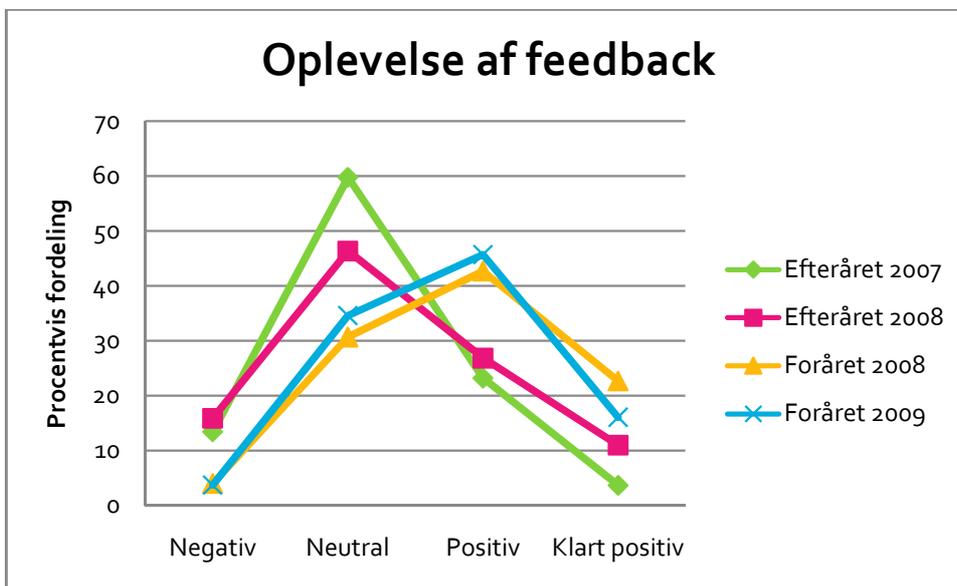
mulighed for en nærmere analyse af de bagvedliggende motiver til besvarelsene, de kan alene findes ved samtale med den enkelte elev.

Jeg har ikke på noget tidspunkt følt, at jeg ikke var velkommen på skolen. Og det er nok også det, jeg vil huske skolen for. Et år på efterskole, et år for livet.

Elev nr. 53

Det kan blot konstateres, at andelen af elever, som har en mere positiv oplevelse af eget standpunkt er steget markant i løbet af skoleåret, ca. 33 % af eleverne forlader skolen i juni 2009 med en positiv oplevelse af eget standpunkt.

FIGUR 8: LÆSERSELVVURDERING. OPLEVELSE AF FEEDBACK

NEGATIV: 27-36 POINT, NEUTRAL: 20-26 POINT, POSITIV: 16-19 POINT, KLART POSITIV: 9-15

Spørgsmålene om oplevelse af feedback sigter både mod forældre, kammerater og lærere. Det er således ikke til at pege på en årsag til den klart mere positive tendens, som ses både hos årgang 2007/08 og årgang 2008/09. Sammenholdes dette med elevernes skriftlige evalueringer af skoleåret er det især forældre og lærere, som får ros for at give positiv feedback og opbakning. I forhold til kammeraterne lægges mere vægt på venskab end på faglig opbakning. Samtidig er det vigtigt at fastholde, at ingen af eleverne giver udtryk for negativ opbakning fra kammeraterne.

Min danskklasser kommer jeg utroligt meget til at savne, fordi det er den bedste danskklasser. Jeg er glad for at jeg er kommet i den. Jeg ville ønske, jeg kunne komme i den igen til næste år.

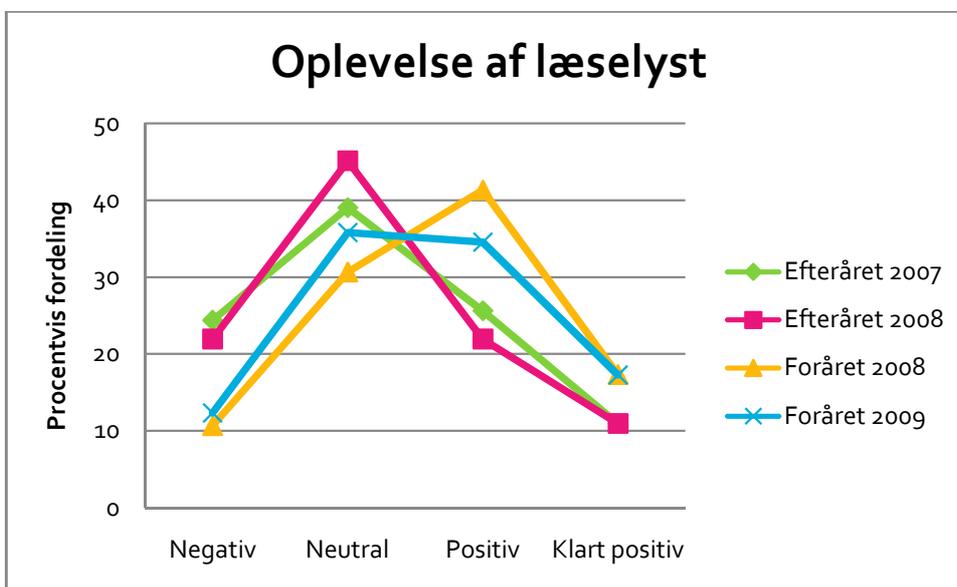
Elev nr. 38

På dette felt ses igen stort set identiske resultater for de to årgange ved skoleårets afslutning. I skoleåret 2007/08 oplevede 66 % positiv eller klart positiv feedback på egen læsning. I 2008/09 var det 62 %. Ved starten af skoleåret var de tilsvarende tal hhv. 27 % (2007/08) og 38 % (2008/09).

Der har også været perioder, hvor jeg virkelig havde det dårligt. Jeg ville bare væk fra det hele. Men jeg snakkede med mine lærere om det, og de kom med nogle vildt gode råd om, hvordan jeg skulle komme over det her. Så lærere er ikke bare lærere på en efterskole. De er faktisk ligesom vores egne forældre, og de er der for os, når vi har brug for det.

Elev nr. 45

FIGUR 9: LÆSERSELVVURDERING. OPLEVELSE AF LÆSELYST

NEGATIV: 24-32 POINT, NEUTRAL: 18-23 POINT, POSITIV: 14-17 POINT, KLART POSITIV: 8-13

Jeg har læst lige så mange bøger [efter et år på efterskolen], som jeg har i hele mit liv.

Elev nr. 8

Det er nok de færreste der vil forvente, at elever, som starter på Nislevgård Efterskole, generelt er meget glade for at læse. Ved skoleårets start havde hhv. 36 % (2007/08) og 33 % (2008/09) af eleverne en positiv eller klart positiv oplevelse af læselyst. Ved skoleårets afslutning var denne gruppe steget til hhv. 68 % (2007/08) og 62 % (2008/09).

Jeg har søgt Nislevgård Efterskole, fordi på min gamle skole var lærerne sure, og så hjælper de ikke ordblinde specielt godt.

Elev nr. 48

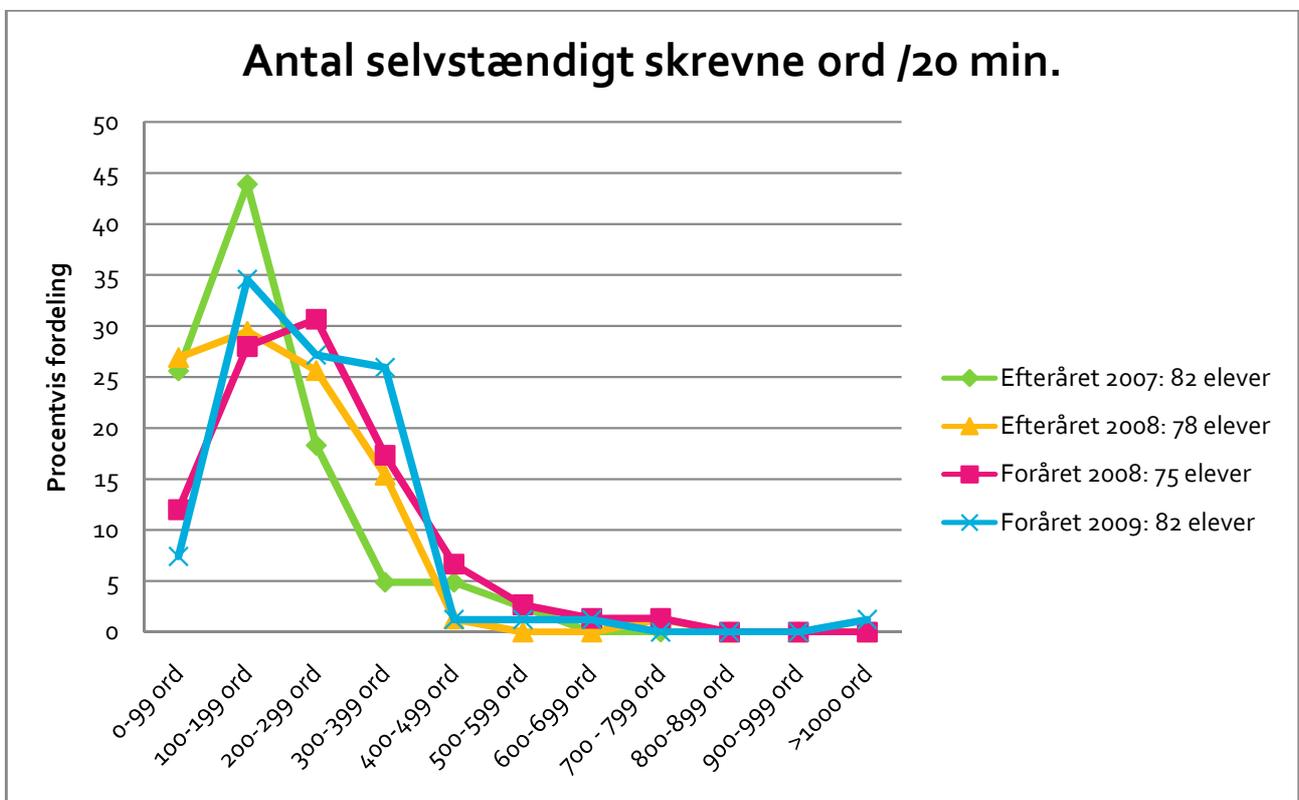
SKRIVEØVELSE 20 MINUTTER

Ved skoleårets start er hver elev blevet bedt om at skrive i 20 minutter om den første skoledag. Teksterne er læst igennem og opgjort kvantitativt: hvor mange ord er blevet skrevet? Hvor mange sætninger? Hvor mange emner/begivenheder er omtalt? For at give et billede af elevens umiddelbare fortællelemåde er det desuden vurderet, om teksten har en overvejende narrativ eller deskriptiv form. De narrative tekster er endvidere opdelt i to kategorier, alt efter om der i teksten indgår refleksioner eller ej.

Ved skoleårets afslutning er eleverne på tilsvarende vis blevet bedt om at skrive i 20 minutter. Denne gang om det skoleår, som nu er ved at rinde ud. Det er citater fra disse skriveøvelser, som dukker op rundt om i rapporten, hvor de kan være med til at kvalificere og nuancere de kvantitative data. Teksterne er desuden analyseret efter samme kriterier som forårets tekster. Det må forventes, at eleverne skriver flere ord ved skoleårets afslutning end ved skoleårets start, at eleverne i højere grad opdeler teksten i sætninger, og at eleverne anvender flere ord til at beskrive de enkelte emner/begivenheder, som omtales i teksten. Ordforrådet har stor betydning for skriftsprogsudviklingen; bruger eleverne flere ord til at beskrive de enkelte begivenheder ved skoleårets afslutning kan det – alt andet lige – tages som et tegn på, at elevens ordforråd er udvidet.

I skoleåret 2007/08 blev tilsvarende skriveøvelser gennemført. Det er således muligt at sammenligne den kvantitative del af skriveudviklingen de to årgange imellem. Ved alle skriveøvelserne har eleverne haft frit valg mht. at skrive på computer eller skrive i hånden, ligesom de også selv har valgt om de vil anvende fx CD-ORD under skrivningen.

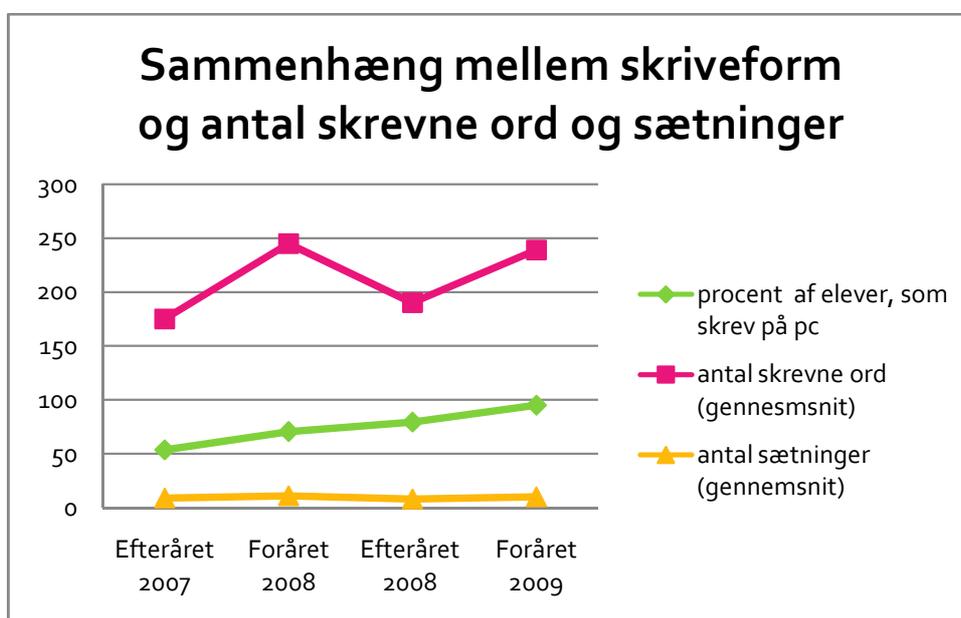
FIGUR 10: ANTAL SELVSTÆNDIGT SKREVNE ORD PÅ 20 MIN.

Ved starten af skoleåret 2008/09 skrev eleverne i gennemsnit 190 ord på 20 min. Den elev, som skrev mindst skrev 10 ord, den elev der skrev flest ord skrev 713 ord. Ved skoleårets afslutning skrev eleverne i gennemsnit 239 ord på 20 min, og den elev, som skrev mindst skrev 39 ord. Den mest skrivende skrev 1020 ord. Det skal bemærkes, at det ikke er de samme elever som skrev mindst hhv. mest de to gange.

Som gennemsnitstallene bekræfter, er der sket en lille fremgang i løbet af skoleåret. Sammenlignes med sidste år ses, at dette års elever skrev lidt flere ord ved skoleårets start (gennemsnit hhv. 170 og 190 ord), mens denne årgang ved skoleårets afslutning skrev lidt færre end årgang 2007/08 (gennemsnit hhv. 245 og 239 ord). Andelen af elever, som skrev på computer er steget markant fra 2007/08 til 2008/09, men det har tilsyneladende (jf. Figur 11), hverken haft afsmittende virkning på antal skrevne ord eller på antallet af skrevne sætninger.

FIGUR 11: SAMMENHÆNG MELLEM SKRIVEFORM OG ANTAL ORD ELLER SÆTNINGER

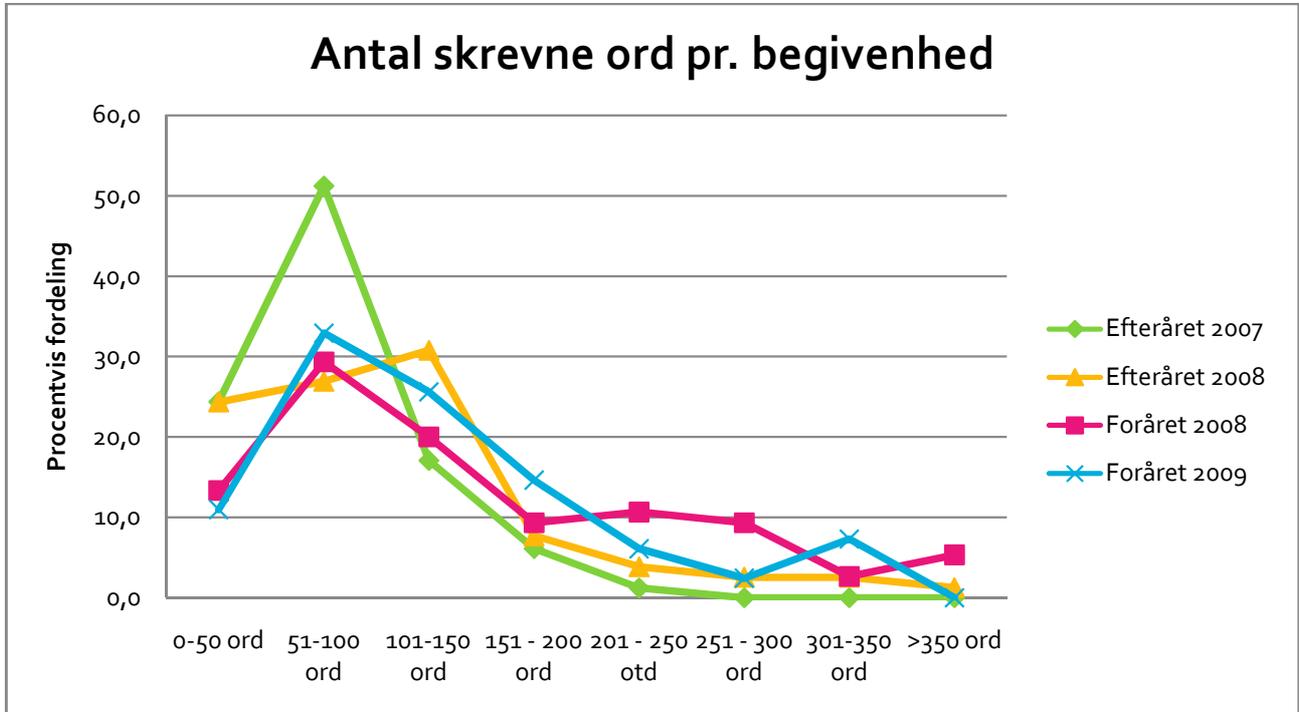
Såvel ved dette skoleårs start som ved afslutning skrev eleverne i gennemsnit 39 ord pr. sætning. Ved skoleårets afslutning var der således stadig elever, som skrev helt uden at anvende punktum. Derved kommer nogle elever op på en sætningslængde på 280 eller 330 ord pr. sætning, for nu at tage de to "højdespringere". Det må anses at være en fordel for eleverne at kunne anvende punktum hensigtsmæssigt i skriveprocessen. Det hjælper til at strukturere indholdet. I skoleåret 2007/08 skrev eleverne i gennemsnit 34 ord/sætning ved skoleårets start, og 28 ord/sætning, ved skoleårets afslutning. I og med at årgang 2007/08 også skrev flere ord ved årets afslutning end årgang 2008/09, må det altså konstateres, at denne årgang ikke i samme grad har lært sig at strukturere og opdele teksten, som tilfældet var ved sidste årgang.

Jeg ved, at jeg er blevet bedre til at læse og skrive, det siger min mor

Elev nr. 13

For alle tekster er det som nævnt også vurderet hvor mange emner eller begivenheder, eleven har fortalt om. Et mere nuanceret ordforråd må forventes at slå igennem således at eleven bruger flere ord, til at beskrive de enkelte begivenheder.

FIGUR 12: ANTAL SKREVNE ORD PR. BEGIVENHED

Figuren viser, at elever ved afslutningen af skoleåret 2008/09 anvender lidt flere ord pr. begivenhed end ved årets start (i gennemsnit hhv. 109 og 127 ord/begivenhed). Til sammenligning kan nævnes, at årgang 2007/08 ved skoleårets start i gennemsnit skrev 80 ord/begivenhed og ved årets afslutning 149 ord/begivenhed.

Det ser altså ud som om, at denne årgang trods lidt bedre forudsætninger for skrivning fra skoleårets start (målt i kvantitative data) ender med et lidt ringere samlet resultat end årgang 2007/08. Dette til trods for, at andelen af elever, som anvender computer til skrivningen er steget markant. I andre undersøgelser viser der sig ellers en tendens til, at eleverne skriver flere ord, når de anvender computeren.

Det er ikke ud fra det foreliggende muligt at give en forklaring på denne forskel, idet der ikke foreligger dokumentation for hvordan og hvor meget, der er arbejdet med det skriftlige udtryk på de to årgange.

Men det er lidt nederen, at man skal frem og tilbage hele tiden, og at man kun har to dage hjemme i weekenden. Men jeg har søgt Nislevgård, fordi jeg ville være bedre til at læse og stave, og det er jeg blevet.

Elev nr. 15

ORDLÆSNING

At kunne læse enkeltord hurtigt og sikkert er en væsentlig forudsætning for hurtig og sikker tekstlæsning. Eleverne bliver testet i to ordlæseprøver. Den ene består af almindelige danske ord, den anden af fremmedord. Disse test blev desuden også gennemført i 2007/08, det er derfor muligt at sammenligne slutresultat for indeværende skoleår med slutresultat for sidste skoleår.

I den tid jeg har gået på Nislevgård, har jeg udviklet mig meget, eller sådan føles det i hvert fald.

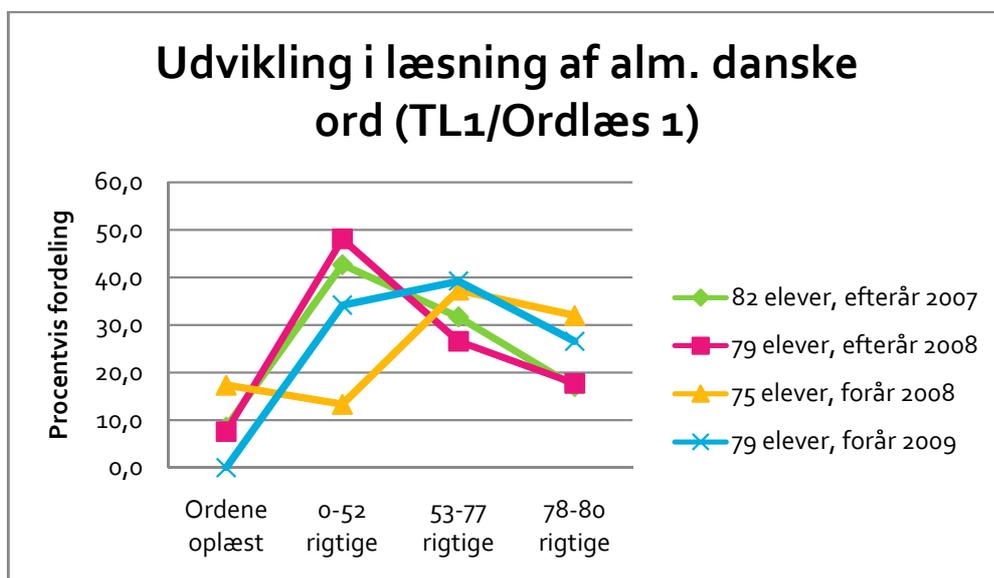
Elev nr. 31

Almindelig danske ord (TL₁ / Ordlæs 1)

I efteråret fik seks elever oplæst alle ordene, i foråret var det kun nødvendigt for en elev. Denne elev svarede korrekt på alle 80 opgaver. For de elever, der har fået oplæst ordene er rigtighedsprocenten ikke angivet.

Af Figur 13, at elevernes sikkerhed ved læsning af almindelige danske ord øges i løbet af skoleåret. Det er alene antallet af rigtigt læste ord på tre minutter, der indgår i denne resultatopgørelse. Dette uanset om eleven kun har nået at læse 50 ord eller om eleven har læst alle 80 ord.

FIGUR 13: ENKELTORDSLÆSNING. ALMINDELIGE DANSKE ORD.

DE TRE KATEGORIER SVARER TIL HHV. LAV, MELLEM OG HØJ PLACERING FOR EN ELEV I 6. KLASSE

Sammenlignes med 2007/08 ses, at der ved skoleårets afslutning i 2008 var væsentlig flere elever, som blev fritaget for denne prøve (13 ud af 75 elever) end gældende for indeværende årgang. Hvis de 13 elever havde gennemført prøven – med en forventet rigtighed på 0-52 rigtige, så ville de to "forårskurver" have været stort set identiske, ligesom de to efterårskurver stort set også dækker hinanden.

Andelen af elever, som hurtigt og sikkert afkoder almindelige danske ord, er steget fra 18 % ved skoleårets start til 27 % ved årets afslutning. (i 2007/08 var tilsvarende tal hhv. 17 % og 32 %). Andelen af elever, som skal have ordene læst højt, er som tidligere nævnt faldet betydeligt, ligesom andelen af elever, som læser mindre end 53 ord korrekt på 3 minutter er faldet (fra 4 % til 34 %).

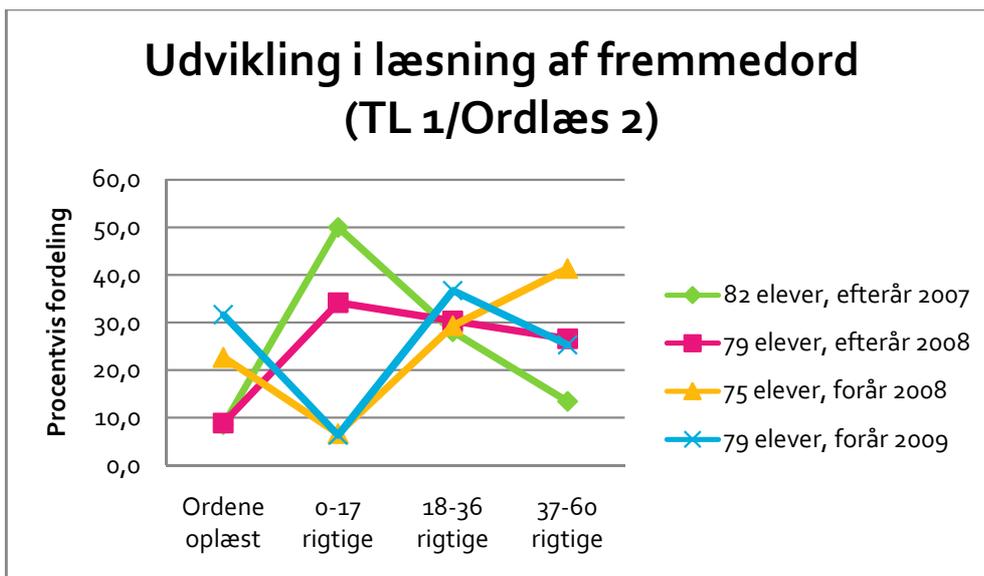
Og når vi er i høresalen og hører alle de historier fra Gert, det er godt. Jeg kan godt lide vi alle er stille og hører efter. Jeg synes bare det er et rigtig dejligt år på Nislevgård, og jeg glæder mig til næste år.

Elev nr. 13

Fremmedord (TL1 / Ordlæs 2)

I efteråret fik 7 elever oplæst alle ordene, i foråret blev de læst op for 25 elever. Ligesom i opgørelsen af læsning af de almindelig danske indgår rigtighedsprocenterne ikke for de elever, som har fået læst ordene højt. De 25 elever er på fire forskellige danskhold. Af resultatopgørelsen ses, at der enten er blevet læst ord op for hele holdet – eller også har alle selv læst ordene. To af de fire hold er danskhold for skolens 12 svageste læsere. De to andre hold hører til i mellemgruppen.

FIGUR 14: LÆSNING AF FREMMEORD

DE TRE KATEGORIER SVARER TIL HHV. LAV, MELLEMLIG OG HØJ PLACERING FOR EN ELEV I 6. KLASSE

Figur 14 viser, at 2007/08-elevgruppens forudsætninger for at læse fremmedord ved skoleårets start var ringere end for årgang 2008/09. Tallene tyder også på, at 2007/08-årgangen sluttede året med et bedre resultat end gældende for denne årgang.

Tendens til ensartethed i sammensætning af elevgruppen de to år ses altså ikke, når der måles med denne test, ligesom det heller ikke ud fra denne test er muligt at angive eller bare gisne om eventuelle årsager til denne forskel.

Jeg har følt, at jeg er blevet hjulpet af lærerne, så godt de nu kunne.

Elev nr. 25

Ordlæs 2 – anvendt som sprogforståelsestest

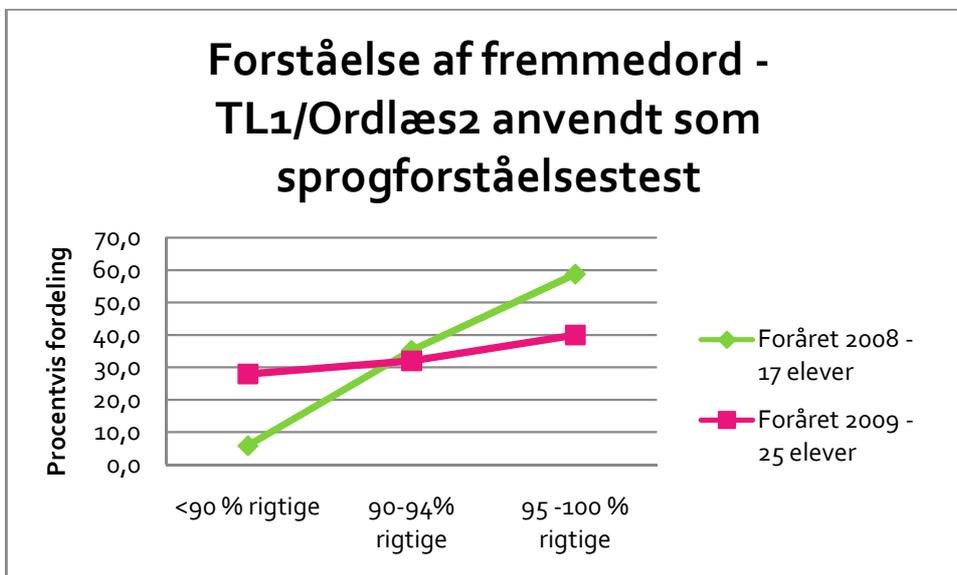
For 25 af 2008/09-årgangen elever har læreren vurderet, at det ville være for vanskeligt for eleven at gennemføre denne deltest på vanlig vis (dvs. ved at eleven selv læser og afkrydser). For disse 25 elever har læreren i stedet læst ordene højt, hvorefter eleven har afkrydset betydningen. Gennemføres testen på denne måde, får man et indtryk af elevernes sprogforståelse i forhold til fremmedord. I skoleåret 2007/08 gennemførte 17 elever testen på denne måde ved skoleårets afslutning.

Vi gik forbi Martas hus, der var en masse gule blomster. Vi diskuterede, om det var blomsterne eller gylle, men vi blev enige om, at det var blomsterne, der lugtede.

Elev nr. 7 (har fået læst fremmedordene højt)

Af Figur 15 ses, at der i indeværende årgang er en væsentlig større andel af eleverne, som har vanskeligheder med forståelse af fremmedord: 28 % (svarende til 7 elever) svarede rigtigt på mindre end 90 % af opgaverne. I skoleåret 2007/08 var der kun en elev, der havde tilsvarende vanskeligheder på dette felt. På begge årgange var der 10 elever (svarende til hhv. 59 % og 40 %), som kunne svare rigtigt på 95 – 100 % af opgaverne. Det er ikke muligt ud fra denne test at angive eller bare gisne om eventuelle årsager til denne forskel.

FIGUR 15: TL1/ORDLÆS 2 ANVENDT SOM TEST AF SPROGFORSTÅELSE

I det år jeg har været på Nislevgård har jeg lært mange nye ting i dansk og matematik. Fx teknikker og bruge programmer, som kan hjælpe mig.

Elev nr. 33 (har fået læst fremmedordene højt)

IL - UNGDOM

IL-Ungdom er et samlet testmateriale til brug for individuel vurdering af elevernes læseniveau. Teksterne er indholdsmæssigt målrettet unge mennesker. Der er fire forskellige tekster til afdækning af elevens forudsætninger for læsning af fiktive tekster, og fire tekster til afdækning af elevens forudsætning for læsning af non-fiktive tekster. De fiktive tekster er på lix 11-31, de non-fiktive fra lix 17-35. Det er med andre ord læseteknisk lette tekster til elever i 8.-10.klasse.

Testmaterialet udkom i foråret 2008, så der foreligger ikke sammenlignelige resultater fra Nislevgård 2007/08. I resultatopgørelsen indgår kun de 79 elever, som har gået på skolen hele skoleåret.

Udvikling i læsning af fiktive tekster

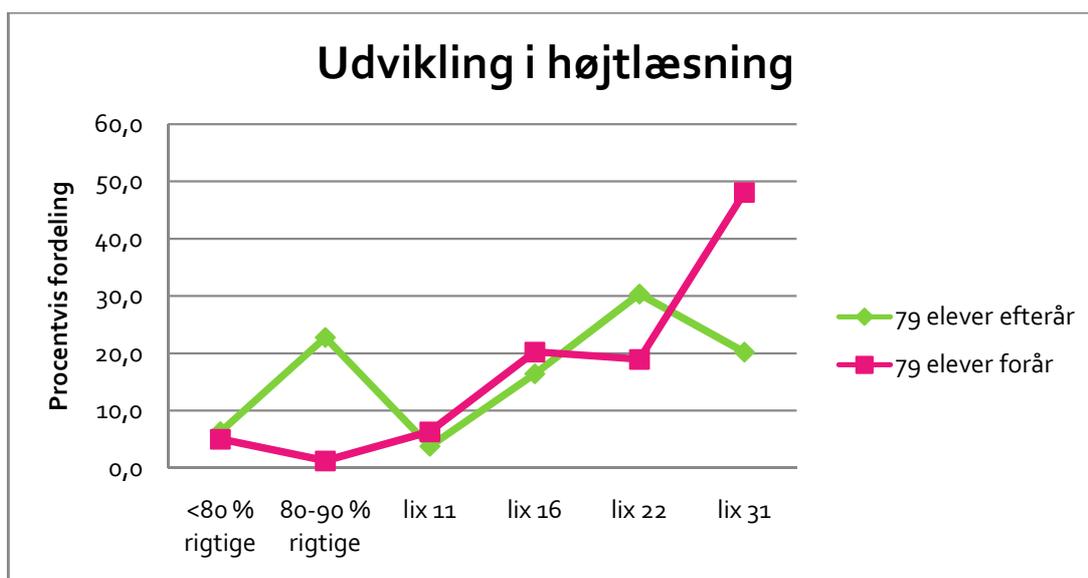
Ved skoleårets start blev eleverne testet med IL-Ungdom. Lærerne søgte at vurdere en passende sværhedsgrad til hver enkelt elev. Hvis eleven højt læser teksten med en rigtighed under 90 %, så er teksten for svær. For elever med en læserigtighed på 90 % eller derover er tekstens lixtal angivet. Det er ikke givet, at dette er den sværeste tekst eleven kan læse, men et blik på Figur 17 viser, at det for langt de fleste elever er et nogenlunde sikkert udtryk for, hvor svær en tekst eleven magter.

Det vigtigste er, at jeg er blevet bedre til dansk og matematik, det er super, og jeg har hygget mig meget sammen med vennerne og i timerne.

Elev nr. 39

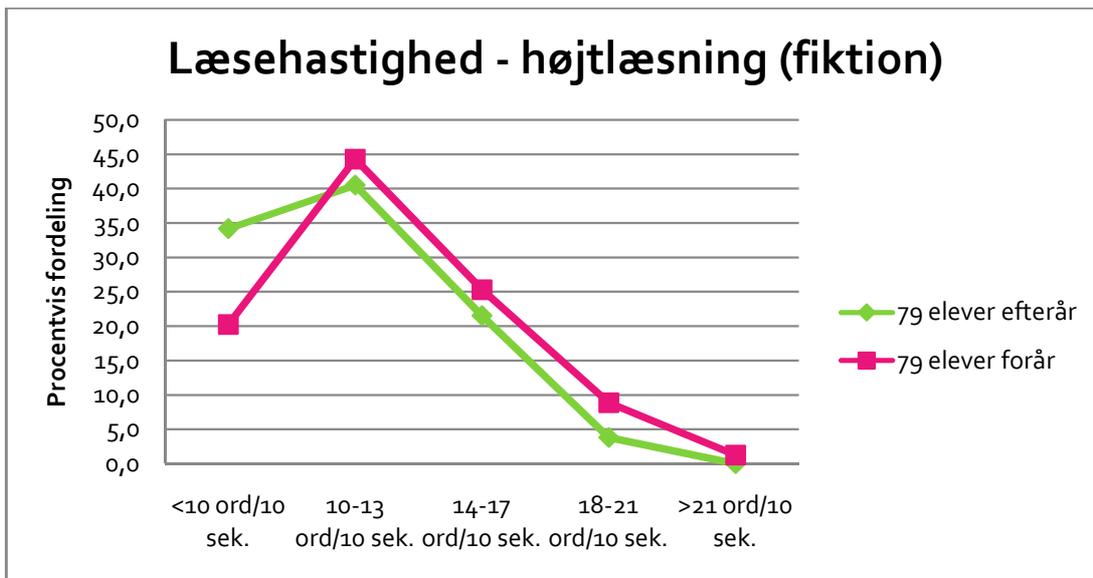
Figur 16 viser for det første (og temmelig forudsigeligt), at lærerne blev betydelig mere sikre i vurdering af sværhedsgraden ved forårets testning end ved efterårets, for det andet at andelen af elever, som kunne læse en tekst på lix 31 var steget betydeligt – fra 20 % i efteråret til 48 % i foråret.

FIGUR 16: HØJTLÆSNING AF FIKTIV TEKST

I Figur 17 er elevernes læsehastighed angivet. Det er vigtigt at holde for øje, at det er elevernes læsehastighed ved læsning af den fiktive tekst, som (helst) læses med en rigtighed på mindst 90 %. Figur 17 viser således et samlet billede af elevernes læsehastigheder i det tekster, som er af passende sværhedsgrad for den enkelte. Figur 17 viser at læsehastigheden generelt er steget i årets løb – men at stigningen ikke er markant – bortset fra at andelen af elever med ekstrem langsom læsehastighed (under 10 ord/10 sek.) er faldet fra 35 % af elevgruppen til 20 %.

FIGUR 17: ELEVERNES LÆSEHASTIGHED VED HØJTLÆSNING AF FIKTIV TEKST AF PASSENDE SVÆRHEDSGRAD (JF FIGUR 16)

Eleverne er efterfølgende blevet bedt om at stillelæse den tekst, som de lige har højt læst. Læsehastighed ved stillelæsning er noteret. Det skal dog bemærkes, at for et af holdene er stillelæsningshastighed ikke noteret i foråret, desuden er en elev fritaget for denne del af testen, idet opgaven var for svær (højtlesningshastighed på lix 11 var på 2,7 ord/10 sek. for eleven). Derfor er forårets elevgruppe kun på 71 elever.

Jeg vil anbefale det til andre, fordi man får så meget god mad, og man lærer en masse.

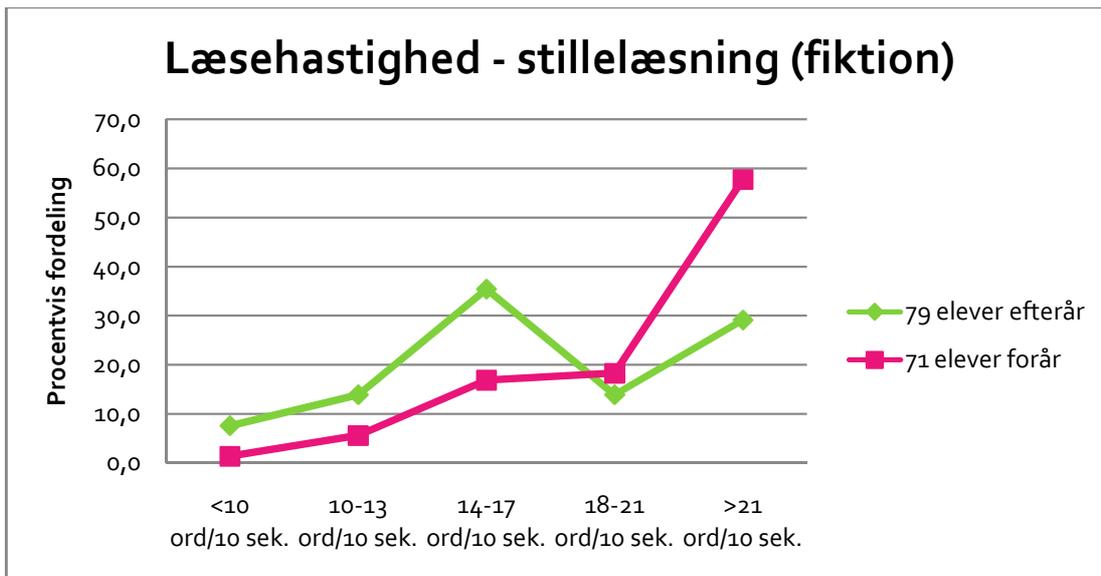
Elev nr.8

Stillelæsningshastigheden skulle gerne være højere end højtlesningshastigheden. Dels fordi eleven nu læser teksten for anden gang og har derfor haft mulighed for at drøfte betydningen eller afkodningen af visse ord, dels fordi stillelæsning alt andet lige altid bør foregå hurtigere end højtlesning. Hvis stillelæsning og højtlesning foregår i samme tempo er det tegn på, at eleven ikke stillelæser – men stadig højt læser uden at sætte lyd på. Det ses, at gruppen samlet set har øget stillelæsningshastigheden øget betydeligt i løbet af skoleåret.

Man får prøvet sine grænser af i den grad.

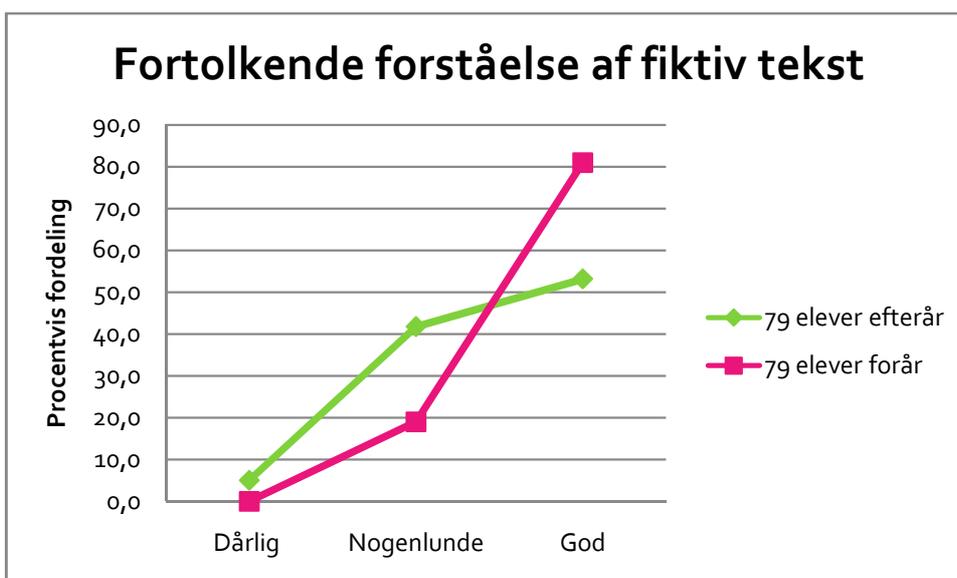
Elev nr. 51

FIGUR 18: STILLÆSNINGSHASTIGHED FIKTIV TEKST

Efter højtlesning og stillelæsning følger en samtale om teksten, hvor elevens fortolkende forståelse af teksten vurderes. En fortolkende forståelse bygger dels på konkret forståelse af tekstens indhold, dels på elevens forhånds- og almenviden. Det skal understreges, at der alene er tale om en *vurdering* af elevens forståelse. I materialet er angivet nogle spørgsmål, som samtalen kan tage udgangspunkt i, men der er ikke klare og entydige kriterier for tolkning af svarenes kvalitet. I og med at testene er gennemført med 12 forskellige testere, er der stor sandsynlighed for, at vurderingskriterierne ikke er entydige. Figur 18 skal således alene læses som et forsøg på at beskrive en tendens i elevernes udvikling af fortolkende forståelse af en fiktiv tekst. Desuden skal det erindres, at vurderingen er foretaget på baggrund af den tekst, som vurderes at være af passende sværhedsgrad for eleven (jf. Figur 16).

FIGUR 19: FORTOLKENDE FORSTÅELSE AF FIKTIV TEKST

Samlet set kan eleverne ved skoleårets afslutning læse sværere fiktive tekster, de har en bedre forståelse af teksterne, og de læser teksterne en lille smule hurtigere end ved skoleårets start.

Udvikling i læsning af non-fiktive tekster

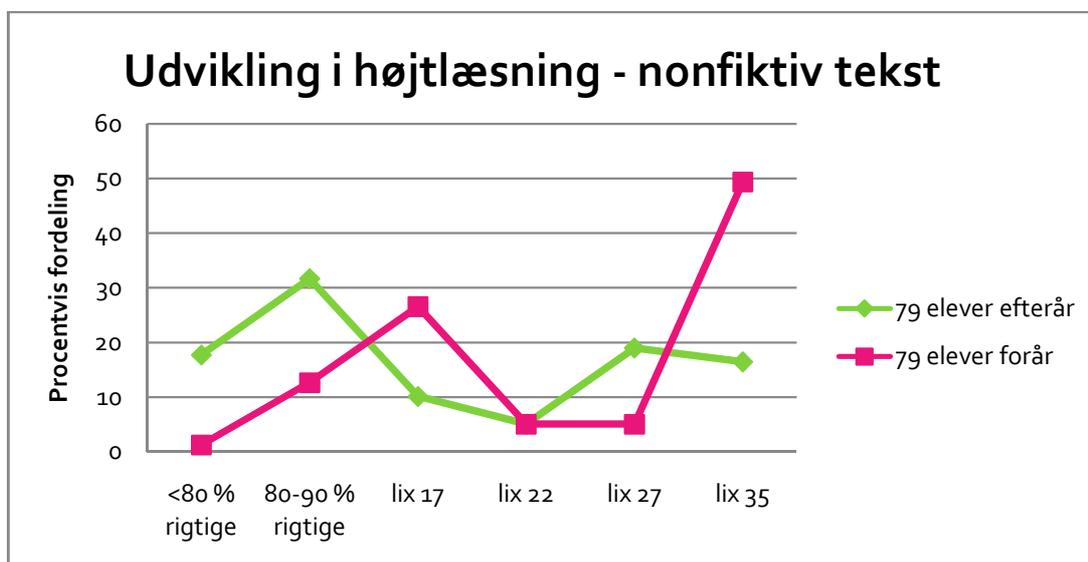
Ligesom ved opgørelse af elevernes læsning af fiktive tekster er tekstens lixtal angivet for elever med en læserigtighed på 90 % eller derover ved læsning af non-fiktive tekster. Ved efterårets testning var teksten på lix 11 så svær for fire elever, at de fik oplæst teksten. De indgår derfor i kategorien <80 % rigtige i efteråret. Ved forårets testning kunne de selv læse teksten. Ligesom ved de fiktive tekster, er det ikke givet, at dette er den sværeste tekst eleven kan læse, men et blik på Figur 21 viser, at det også for de non-fiktive tekster er et nogenlunde sikkert udtryk for langt de fleste elever.

... at man ikke bare kan pjække og skide på skolen, det har fået mig til at tænke på, at jeg ville blive til noget.

Elev nr. 44

Figur 20 viser, at 50 % af eleverne ved skoleårets afslutning kan læse en nonfiktiv tekst på lix 35. Ved skoleårets start var det kun 17 % af eleverne der klarede så svær en tekst.

FIGUR 20: HØJTLÆSNING AF NON-FIKTIV TEKST

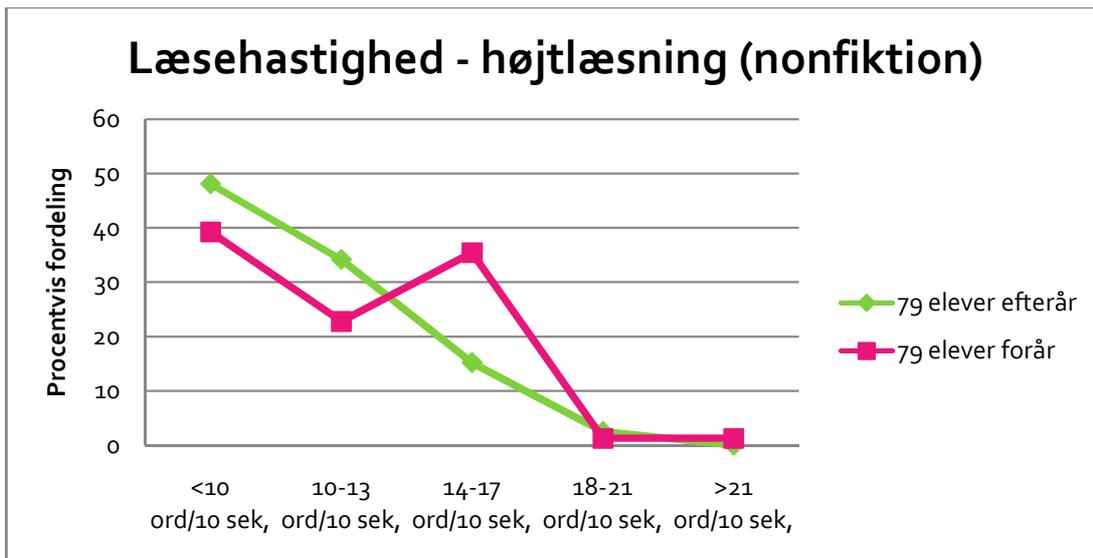

Af Figur 21 ses, at elevernes læsehastighed er øget, for gruppen af meget langsomme og langsomme læsere, mens der ikke er nogen ændring i gruppen af elever, der læser med en jævn hastighed (> 17 ord/10 sek.).

Jeg kommer til at savne alle lærerne, for de er jo gode nok på hver deres måde.

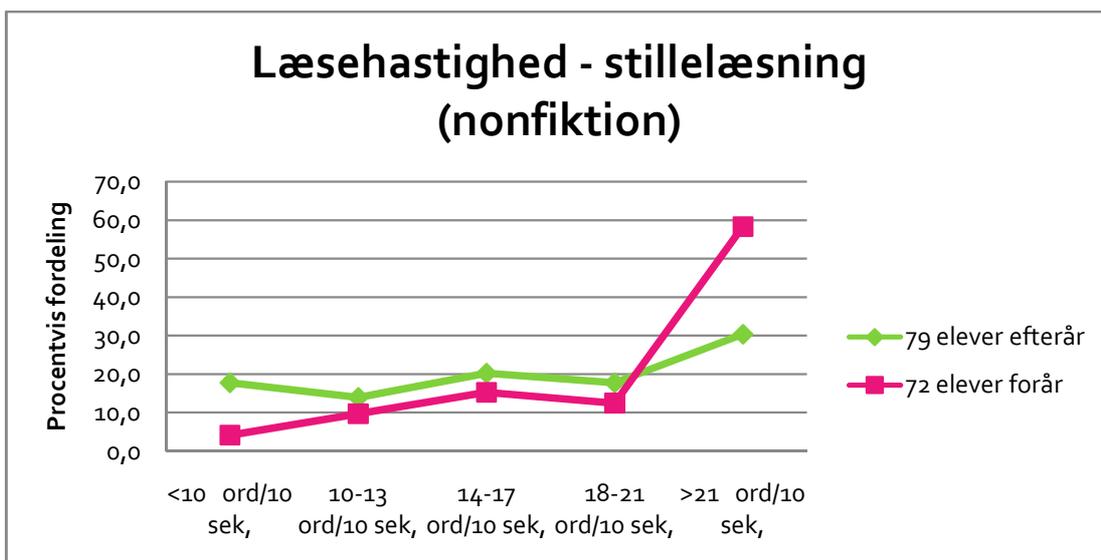
Elev nr. 70

FIGUR 21: LÆSEHASTIGHED VED LÆSNING AF NON-FIKTIV TEKST

Som ved læsning af den fiktive tekst, er eleverne efterfølgende blevet bedt om at stillelæse den tekst, som de lige har højt læst. Læsehastighed ved stillelæsning er noteret. Dog skal bemærkes, at også for de non-fiktive tekster gælder, at stillelæsningshastighed ikke noteret i foråret for et af holdene. Derfor er forårets elevgruppe kun på 72 elever. Og som ved læsning af fiktive tekster gælder det, at stillelæsningshastigheden for non-fiktive tekster gerne skulle være højere end højtlesningshastigheden. Af Figur 22 ses, at gruppen samlet set har øget stillelæsningshastigheden betydeligt i løbet af skoleåret. Igen skal det erindres, at elevernes læsehastighed er vurderet i forhold til en tekst, som er af passende sværhedsgrad for den enkelte elev.

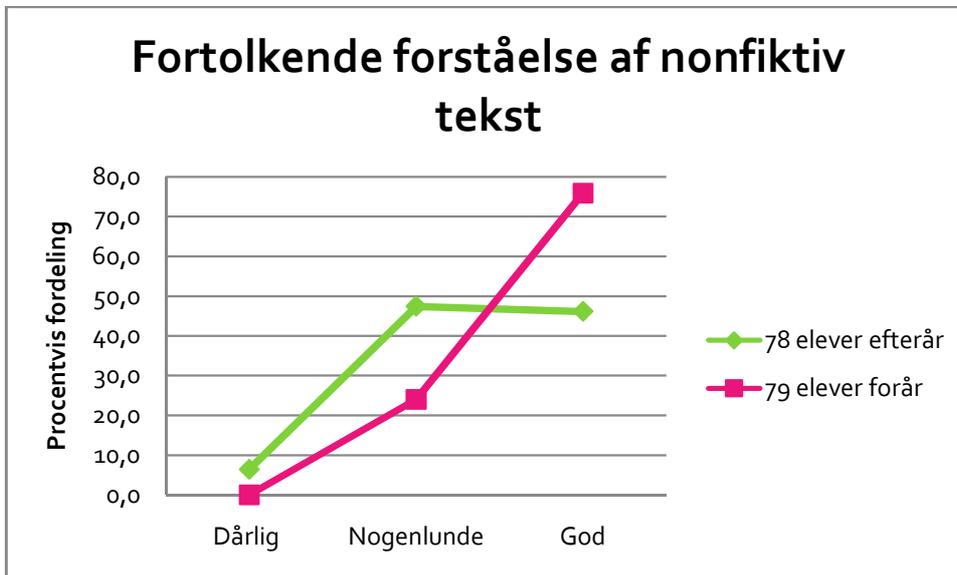
FIGUR 22: LÆSEHASTIGHED VED STILLELÆSNING AF HØJTLÆST TEKST

Efter højtlesning og stillelæsning af den non-fiktive tekst følger en samtale, hvor læreren vurderer elevens fortolkende forståelse af teksten – nøjagtig som ved læsning af den fiktive tekst. En elev er i

efteråret ikke blevet testet i denne del. Derfor indgår kun 78 elever i efterårets opgørelse. Der ses generel fremgang på området.

FIGUR 23: FORTOLKENDE FORSTÅELSE AF NON-FIKTIV TEKST

Samlet set kan eleverne ved skoleårets afslutning læse sværere non-fiktive tekster, de har en bedre forståelse af teksterne, og de læser teksterne en lille smule hurtigere end ved skoleårets start – nøjagtig som tilfældet var med læsning af de fiktive tekster.

Det tredje og sidste, som jeg tror, vil få betydning for mig er, at jeg har lært at spille klaver. jeg har overhovedet ikke kunnet spille på noget, før jeg kom herop.

Elev nr. 71

STILLELÆSNING

Eleverne har stillelæst to tekster – en novelle og en artikel. Begge tekster indgik i folkeskolens afgangsprøve i læsning i sommeren 2008.

Novelle

Eleverne skulle læse Jesper Wung-Sung: *Dårlige undskyldninger og gode historier*, en novelle på 1599 ord og med en sværhedsgrad på lix 26 (Ml: 10, Lo %: 16). Eleverne har fået op til 20 minutter til at læse teksten⁴. Efterfølgende skulle de besvare otte spørgsmål. Nogle spørgsmål rettede sig mod konkrete informationer i teksten, andre på bestemmelse af tekstens tema og pointe. Tekstens læsesværhedsgrad svarer til en let tekst i 5.klasse, men indholdet af denne tekst er alderssvarende.

Læsehastigheden er noteret for alle elever. For de elever, som ikke har nået at læse hele teksten, er angivet, hvor langt de har læst på 20 minutter, og rigtighedsprocenten er beregnet ud fra dette. Det vil sige, at hvis en elev kun har nået at læse 1230 ord på de tyve minutter, så kan det kun forventes, at eleven kan svare korrekt på de første fire opgaver. Elevens rigtighedsprocent er således beregnet på baggrund af disse fire opgaver – og ikke på baggrund af besvarelsen af alle otte. Hvis eleven har svaret rigtigt på tre af de fire spørgsmål er rigtigheden beregnet til 75 %, hastigheden for denne elev er beregnet til 62 ord/minut.

I nedenstående oversigt er kun medtaget resultaterne for de 66 elever, som har gennemført prøven både i efteråret og i foråret. Teksten er vurderet for svær for T12 elever, to elever har forladt skolen i årets løb, og for en elev (elev nr. 37) er noteret, at eleven har brugt mere end 20 min på at læse teksten – hvorefter spørgsmålene er besvaret. Men det er ikke angivet hvor langt i teksten eleven var nået til, da de 20 minutter var gået. Denne elevbesvarelse er derfor udgået af opgørelsen.

FIGUR 24: UDVIKLING I RIGTIGHED OG HASTIGHED VED STILLELÆSNING AF NOVELLE. UDVIKLING I HASTIGHED /RIGTIGHED: HVIS TALLET ER POSITIVT, ER DER FLERE ELEVER I KATEGORIEN VED SKOLEÅRETS AFSLUTNING END VED SKOLESTART.

Novelle P=	< 50 ord/min		50-99 ord/min		100-149 ord/min		150-199 ord/min		200 -249 ord/min		>250 ord/min		Rigtighed i alt		Udvikling i rigtighed
	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	Efterår 2008	Forår 2009	
66 elever															
Rigtighed < 25%	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	2	3	1
Rigtighed 25 - 49 %	1	0	8	2	3	5	1	0	0	0	0	0	13	7	-6
Rigtighed 50 - 75 %	0	0	13	5	12	8	2	3	0	1	0	2	27	19	-8
Rigtighed >75 %	1	0	6	8	14	17	3	8	0	3	0	1	24	37	13
Hastighed i alt	2	1	28	16	30	31	6	12	0	3	0	3			
Udvikling i hastighed		-1		-12		1		6		3		3			

⁴ Ved Folkeskolens Afgangsprøve får eleverne 30 minutter i alt til alle fem tekster. Testresultaterne kan således ikke direkte sammenlignes med eventuelle resultater ved Folkeskolens Afgangsprøve, idet testen er gennemført under ikke helt sammenlignelige vilkår.

Den gennemsnitlige *læserigtighed* var i efteråret på 66 % og i foråret på 75 % - begge gange med en spredning fra 0 til 100 %, og den gennemsnitlige *læsehastighed* var i efteråret på 104 ord/min - med en spredning fra 40 til 189 ord/min., og i foråret på 129 ord/min. – med en spredning fra 26 til 320 ord/min.

Tabellen viser, at antallet af elever, som har opnået en læsehastighed på over 100 ord/min (hvilket svarer til en automatiseret begynderlæsning) er steget, og at antallet af elever, som besvarer mere end 75 % af opgaverne korrekt, ligeledes er steget.

Artikel

Eleverne skulle læse artiklen Kirsten Weiss: *Sig farvel til barnet – og goddag til en teenager*. Artiklen er på 1273 ord og med en sværhedsgrad på lix 39 (Ml: 18, Lo %: 21). Opgaven er udformet som en cloze-test, det vil sige at der i teksten er indsat parenteser, hvor eleven skal udpege det rigtige ord blandt fire mulige, således at der skabes sammenhæng og mening i teksten. Der er indsat i alt 13 af sådanne parenteser i teksten. Eleverne har også fået op til 20 minutter til denne opgave (jf. note 4).

Læsehastigheden er noteret for alle elever. For de elever, som ikke har nået at læse hele teksten, er der markeret i arket hvor langt de har læst på 20 minutter, og rigtighedsprocenten er beregnet ud fra dette efter samme principper som gældende for novellen.

I nedenstående oversigt er kun medtaget resultaterne for de 59 elever, som har gennemført prøven både i efteråret og i foråret. To elever har forladt skolen i årets løb, og for otte elever er der sket fejl ved testtagningen. Disse elevbesvarelser er derfor udgået af opgørelsen. Desuden er besvarelse fra de to elever, som er startet på skolen i løbet af skoleåret ikke medtaget, idet disse elever jo ikke deltog i efterårets testning.

FIGUR 25: UDVIKLING I RIGTIGHED OG HASTIGHED VED STILLELÆSNING AF ARTIKEL. UDVIKLING I HASTIGHED /RIGTIGHED: HVIS TALLET ER POSITIVT, ER DER FLERE ELEVER I KATEGORIEN VED SKOLEÅRETS AFSLUTNING END VED SKOLESTART.

Artikel p= 59 elever	< 50 ord/min		50-99 ord/min		100-149 ord/min		150-199 ord/min		200 -249 ord/min		>250 ord/min		Rigtighed i alt		Udvikling i rigtighed
	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	Efterår r 2008	Forår 2009	
Ri < 25%	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	-1
Ri 25 - 49 %	1	0	8	5	5	5	0	1	0	0	0	0	14	11	-3
Ri 50 - 75 %	1	3	19	14	11	7	3	1	0	0	0	1	34	26	-8
Ri >75 %	0	0	5	7	3	9	2	5	0	0	0	1	10	22	12
Hastighed i alt	2	3	32	26	20	21	5	7	0	0	0	2			
Udvikling i hastighed		1		-6		1		2		0		2			

I gennemsnit var *læse/løsehastigheden*⁵ i efteråret på 97 ord/min - med en spredning fra 29 til 175 ord/min., og i foråret på 109 ord/min. – med en spredning fra 37 til 332 ord/min. Den gennemsnitlige

⁵ Det er kun muligt at angive en samlet tid for læsning af teksten og løsning af opgaverne, idet opgaverne står inde i teksten (cloze-test).

læserigtighed var i efteråret på 58 % - med en spredning fra 8 % til 92 % rigtige - og i foråret på 67 % - med en spredning fra 31 % til 100 % rigtige.

Læsehastighed for novelle og artikel kan ikke direkte sammenlignes, idet der i læsehastigheden for artiklen også indgår tid til løsning af opgaver.

Også denne tabel viser, at antallet af elever, som har opnået en læse/løsehastighed på over 100 ord/min er steget. Antallet af elever, som besvarer mere end 75 % af opgaverne korrekt, er ligeledes steget.

Det skal pointeres, at det ud fra de foreliggende tal ikke er muligt at sige, om årsagen til disse stigninger, ligesom det heller ikke er muligt at sige noget om stigningen er markant eller svag, idet der til denne testning ikke er tilknyttet nogen kontrolgruppe.

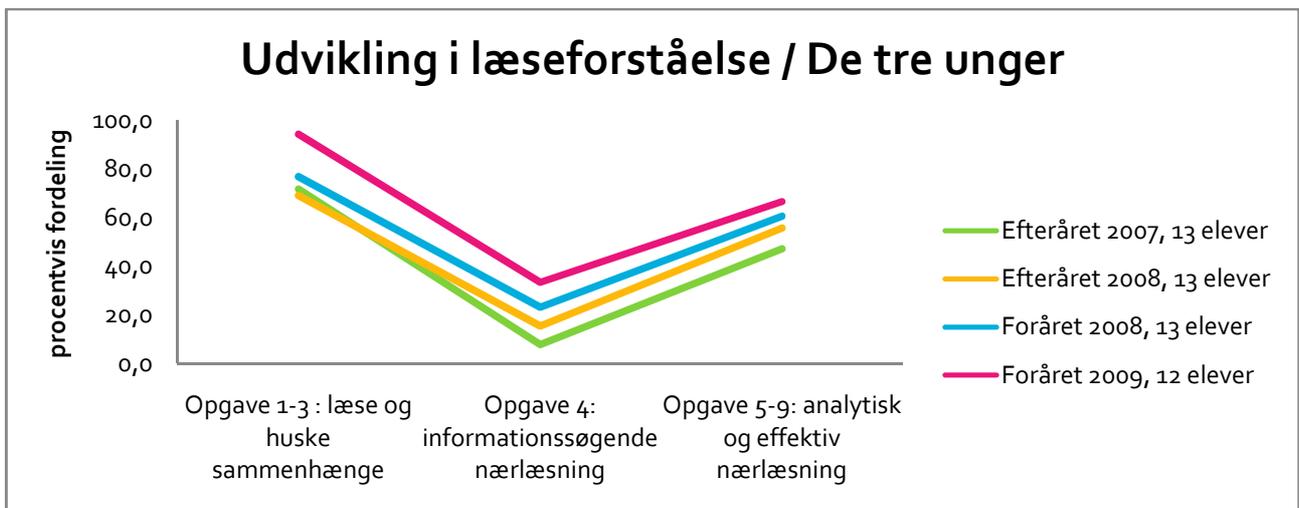
Men der er lige en ting jeg vil skrive, at selv om vi her på Nislevgård har samme handicap med at læse og stave, så er vi alle sammen forskellige, og det kan vi godt bruge temmelig hårdt mod hinanden. Sådan er det sikkert også på andre efterskoler, men det betyder ikke noget, om vi har samme problem, vi kan stadig godt være stride ved hinanden.

Elev nr. 81

DE TRE UNGER

De tre unger er en fagtekst om måren. Det er en relativ let tekst (lix 20). Eleven får op til 20 minutter til at læse teksten og besvare nogle spørgsmål; tre spørgsmål handler om læse og huske sammenhænge, et om informationssøgende nærlæsning og otte om analytisk og effektiv nærlæsning. Dertil kommer en række spørgsmål om, hvordan eleven oplevede læsningen og opgavelæsningen. Disse svar er ikke opgjort i indeværende opsamling, men vil indgå i udtalelser for de enkelte elever i det omfang, det skønnes relevant.

De tre unger bliver givet til de svageste læsere i stedet for stillelæsningsprøverne. 13 elever gennemførte prøven i efteråret, 12 i foråret. Den 13. elev er fraflyttet. Resultatopgørelsen viser udviklingen for eleverne i 2007/08 og for eleverne i 2008/09. Fire elever går igen i de to årgange.

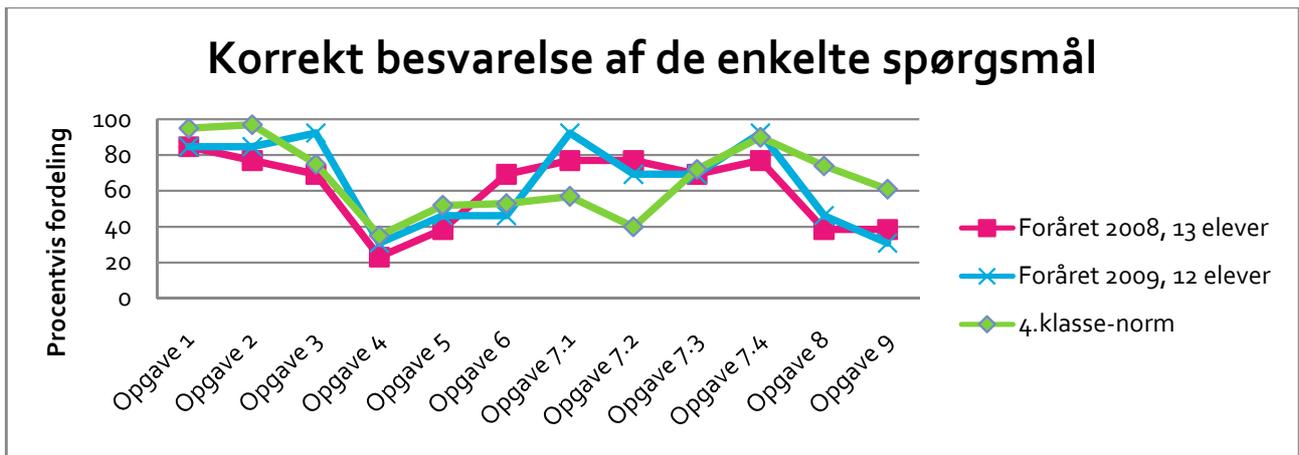
Det ses, at eleverne er blevet mere sikre læsere i løbet af skoleåret, og det ses, at resultatfordelingen for rigtighed ved løsning af opgaver til teksten for de to årgange er tilnærmelsesvis identisk - både ved skolestart og afslutning.

Man kan også sammenholde elevernes rigtighedsprocent for de enkelte opgaver med tilsvarende for elever i 4. klasse – idet prøven i sin tid (1994) er udviklet til dette klassetrin. Af vejledningen fremgår ikke om tallene er fra starten, midten eller slutningen af 4.klasse.

Besvarelsesprofilen for eleverne på Nislevgård følger nogenlunde 4.klasse-normen - dog med tydelig ringere besvarelse af opgave 8 og 9. Her skal eleverne forklare, hvornår kalder mennesker kalder måren for hhv. nytte dyr og skadedyr. Opgave 8 og 9 afviger fra de andre spørgsmål, idet eleverne skal formulere svaret til disse to spørgsmål. Ved de andre spørgsmål skal eleven enten afkrydse det korrekte svar eller skrive et enkelt ord. Om dette har betydning for Nislevgård elevernes besvarelser vides ikke – men det kunne være en nærliggende antagelse.

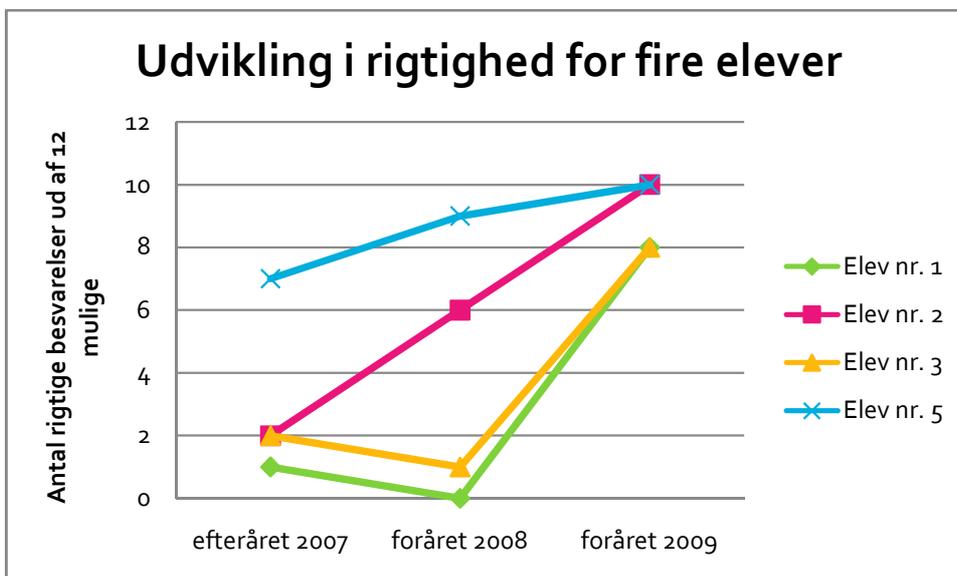
En anden væsentlig afvigelse fra afprøvningserne i 4.klasse er, at nogle af eleverne på Nislevgård Efterskole har fået læst teksten højt. En samlet "læse-løse-tid" på 14 min. eller derunder anses for at hurtig læsning. I indeværende skoleår nåede to elever ved skoleårets afslutning under de 14 minutter. Den ene besvarede 10 ud af 12 spørgsmål korrekt, mens den anden kun besvarede 7 korrekt.

FIGUR 26: SAMMENLIGNING MELLEM 4.KLASSES NORM OG ELEVERNES RESULTATER VED SKOLEÅRETS AFSLUTNING

For de fire elever, som nu har læst *De tre unger* tre gange (efteråret 2007, efteråret 2008 og foråret 2009), ses en positiv udviklingskurve. De fire elever vurderes alle at have meget svære læsevanskeligheder. Det skal dog bemærkes, at elev nr. 1 i foråret 2009 har fået oplæst teksten. De to andre gange har eleven selv forsøgt at læse. Det ses således tydeligt, at oplæsning er en væsentlig støtte for elevens muligheder for at forstå teksten.

FIGUR 27: UDVIKLING I FORSTÅELSE AF "DE TRE UNGER" FOR FIRE ELEVER MED SVÆRE LÆSEVANSKELIGHEDER

Det jeg er lidt ked af er, at jeg ikke kommer hjem så meget, fordi jeg er på efterskole, men det er okay, fordi så kommer man ikke ud i så meget lort derhjemme.

Elev nr. 2

EFTERSKRIFT

Jeg har nu i to år fået lov at følge efterskolens elever og lærere sådan lidt fra sidelinjen. Lærerne og jeg har testet eleverne både i forhold til deres faglige, deres sociale og deres personlige udvikling. Desuden har jeg holdt møder med lærerne – enkeltvis og i grupper. De har fortalt om undervisningen i deres klasse, bekymringer om enkelte elever eller om ideer til ændringer i den daglige undervisning. Det er en gave at få lov til på den måde at kigge andre over skulderen.

Jeg har fået helt frie hænder til at sammensætte og afprøve testbatteriet. Mine forslag er drøftet med lærerne og tilrettet kommentarerne. Formålet med de to års udviklingsarbejde var blandt andet at finde ud af, hvor få test vi kan nøjes med, for at lærerne oplever at få et tilstrækkeligt grundlag for at undervise eleverne, og forældre og bestyrelse får dokumentation for, at undervisningen på skolen også bærer frugt i det omfang, som forventes.

Testbatteriet er sammensat under hensyntagen til, at et efterskoleophold ikke kun handler om at blive bedre til at læse og skrive – heller ikke selv om eleverne på efterskolen er udvalgt, netop fordi de har særlige vanskeligheder på dette felt. Et efterskoleophold handler fx også om for første gang at være væk fra hjemmet, om at begå sig i en større flok og indordne sig under regler:

Nu er jeg også glad for at det er slut, for det har været rigtig hårdt, at man ikke var derhjemme og alle de regler. Men det vænner man sig til.

Elev nr. 30

Der er foretaget omfattende testning af alle elever på årgang 2007/08 og årgang 2008/09. Det er ikke helt de samme test der er anvendt på de to årgange Resultaterne fra de enkelte deltest skal ikke gentages her, men der tegner sig et billede af en elevgruppe, som i løbet af skoleåret:

- har lært sig at læse sværere tekster, både fiktive og nonfiktive
- er blevet bedre til at tolke de læste tekster, både fiktive og nonfiktive
- er blevet mere sikker i højtlesning af tekster
- selvstændigt skriver flere ord på 20 minutter
- har lært sig at anvende it-hjælpe midler, som kan være med til at kompensere for læse- og skrivevanskelighederne
- har øget læselysten
- har en oplevelse af at være blevet dygtigere til at læse og skrive
- har fået indfriet forventninger til efterskoleopholdet på både det personlige og sociale plan

Men det er også vigtigt at holde sig for øje, at testresultaterne ikke på nogen måde, kan fortælle om elevernes udbytte af skoleåret var blevet bedre eller ringere, hvis de havde gået på en anden efterskole eller var blevet i folkeskolen. Det har sådan set heller ikke været hensigten med udviklingsarbejdet. Hensigten har været at udvikle nogle arbejdsredskaber, som kan gøre det lettere for lærerne at planlægge undervisningen for den enkelte elev under skyldig hensyntagen til netop denne elevs særlige forudsætninger for at lære.

Om det er lykkedes kan ikke konkret dokumenteres. men gennemlæsning af elevernes evaluering af skoleåret (jf. Skriveøvelse side 16) lader ikke tvivl tilbage. Eleverne har en stærk oplevelse af, at året på efterskolen har præget dem positivt. Jeg lader et par af eleverne få det sidste ord – det er trods alt dem, det hele handler om

Brøndby 21. juni 2009

Lis Pøhler

Pædagogisk konsulent

Jeg kunne ikke bare tage hjem, nej, sådan var livet, og det er noget af det, som jeg har lært af at gå på efterskole. Livet er hårdt, men hvad man vil, det kan man også.

Elev nr. 53

Så var der skituren. Jeg fandt ud af, at jeg ikke kan lide at stå på ski, og så har der været stille og roligt resten af året. Så var der lige den gang, hvor jeg blev snuppet i at ryge.

Elev nr. 14

Skituren til Norge. Den uge var en af de bedste i året. Det var min første gang, at jeg stod på ski. jeg fald nogle gange, men jeg kom op igen.

Elev nr. 18

Jeg ved, at de her skoleår har fået mit liv på rette vej, og at alt fremover nok skal blive godt, og ikke som jeg troede dengang, at det hele vil gå skidt for mig. Jeg har lært rigtig meget på de her skoleår, og jeg har fået modet til at gøre noget ved det.

Elev nr. 64